

Jegyzőkönyv

az Országos Köznevelési Tanács

2008. június 12-én, csütörtökön, 11 órai kezdettel,
az Oktatási és Kulturális Minisztérium (Budapest V., Szalay utca 10-14.)
101. számú tanácstermében megtartott
üléséről

Napirend:

1. Közoktatás-fejlesztés az Új Magyarország Fejlesztési Tervben
Előadó: Dr. Hámoriné Váczy Zsuzsanna osztályvezető
2. Tájékoztató Az óvodai nevelés országos alapprogramjával kapcsolatos kutatási zárójelentésről
Előadó: Brassói Sándor főosztályvezető-helyettes
3. Egyebek
 - Kerettantervek jóváhagyása
 - A nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve és A nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/1997. (XI. 5.) MKM rendelet módosításáról

Elnököl: Dr. Loránd Ferenc, az OKNT elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Varga Erzsébet és Biczó Andrea (Magyar Gyorsírók és Gépírók Országos Szövetsége beszédgyorsíró szolgálat)

Az ülés résztvevői

Az Országos Köznevelési Tanács tagjai:

Barlai Róbertné
Dr. Cseh Sándor
Dr. Csermely Péter
Görbe László
Dr. Hadházy Tibor
Horn György
Dr. Hunyady Györgyné
Dr. Iker János
Dr. Karlovitz János
Dr. Loránd Ferenc
Dr. Mihály Ottó
Dr. Nahalka István
Dr. Szabados Lajos
Szakács Mihályné dr.
Dr. Szebedy Tas
Dr. Szenes György
Dr. Szilágyi János
Dr. Závodszky Géza

Meghívottak:

Brassói Sándor
Szakácsné Nemere Györgyi
Dr. Hámoriné Váczy Zsuzsanna
Pölöskei Gáborné (OKÉV)
Miklósi László (KTB)
Kovács Erika

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 10 perc)

DR. LORÁND FERENC, az OKNT elnöke, az ülés levezető elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Az időtakarékoság miatt az ülés rendjére szeretnék javaslatot tenni, nevezetesen, hogy a Kerettantervi Bizottság által itt most szóban előterjesztendő, a Kerettantervi Bizottság döntéseinek legitimálására vonatkozó napirendi pontot vegyük előre. Nagyon szűkösen van meg jóváhagyáshoz szükséges szavazatszám, és vannak olyan félelmeim, hogy a vége felé már sosem sikerül ilyesmi. Javaslom tehát, hogy vegyük előre a Kerettantervi Bizottság előterjesztését, amelyet szóban fogunk megkapni, ha jól tudom, Miklósi Lacitól. A mai ülésükön jóváhagytak kerettanterveket, illetve elfogadták a javításra visszaadott kerettantervek módosításait. Félek attól, hogy ha a végére hagyjuk ezt a napirendet, akkor kifutunk a határozatképesség létszámkeretéből.

DR. SZEBEDY TAS: Napirend előtt kérek egy szóra lehetőséget. Én töredelmesen elnézést kérek a jelenlévőktől és a Kerettantervi Bizottságtól is, mert a mai napon képtelen voltam a két ülésen részt venni, ezért a magam részről nem tudok, illetve nem szeretnék ebben a véleménynyilvánításban aktívan részt venni. Szeretném azonban felhívni a figyelmet arra, egyetértve Hadházy Tibor múltkori megszólalásával, hogy nem szerencsés - és én változatlanul tartom ezt a véleményt - az anyagok ismerete nélkül, aznap délelőtti döntések közvetlen szóbeli előterjesztés szerinti OKNT elé kerülése. A magam részéről ezt azzal tudom kifejezni, hogy önhibámból nem fogok szavazni, de a későbbiekben ennek újra és újra hangot szeretnék adni. Megértem, hogy a Kerettantervi Bizottság egy nagyon nagy plusz munkát kapott, de véleményem szerint komoly döntéseket ilyen formában nem lehet hozni, és nem méltó az OKNT-hez az az eljárás, hogy ne ismerje azon előterjesztéseket, illetve körülményeket, amelyekről végül a szavazatával jóváhagyást ad.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Ehhez kérek hozzászólásokat. Ugyanis az eddigi működési rendünk egy sarkalatos pontját érinti. Eddig úgy dolgoztunk, hogy - például a Kerettantervi Bizottság esetében is -, ezek általunk jóváhagyott bizottságok, amelyek tulajdonképpen OKNT-jogosítványokat gyakorolnak, mi csak szentesítjük az ő döntésüket. Ennek operativitási okai voltak, mert éppen a kerettantervek nagy száma miatt lényegében fölöslegessé válik a bizottsági munka, hogyha az OKNT előlről kezdi ezt a munkát.

El tudom tehát fogadni, hogy minden anyagot, amit a Kerettantervi Bizottság megkap, kapjunk meg mi is, aki akar, szólhasson hozzá, legyen tárgyi alapja annak, hogyha netán a Kerettantervi Bizottság döntésével vitába akar szállni. Ez nemcsak a jelen témája, hanem az egész működésé. Ezt át kellene gondolni, mert jelentős munkatöbblettel jár az OKNT egész tagsága számára.

Zsuzsa, Csermely Péter és Szenes kíván erre reagálni, úgy látom.

DR. HUNYADY GYÖRGYNÉ: Valóban, egyszer erről már beszéltünk, sőt el is fogadtuk ezt az elintézési módot, úgyhogy nem is érzem indokoltnak ennek a felülvizsgálatát. Azt meg végképp nem tudom elképzelni, hogy ennyi anyagot megkapjon az egész OKNT, technikailag nem. Ha gondoljuk, akkor azt kellene biztosítani, hogy az OKNT tagjai közül mindenki, aki akar, betekinthesse. Ezek megvannak valahol, vagy fönt vannak valahol - nyilván megvan ennek a helye -, tekinthesse be, aki akar. Ehhez legfeljebb annyi információ kell valóban előzetesen,

hogy milyen kerettantervek érkeztek be, amikről a bizottság döntött. Ez eltérés a korábbi megállapodásunktól, de ez információt, tájékozási lehetőséget biztosítana.

ELNÖK: Csermely Péter!

DR. CSERMELY PÉTER: Lehet, hogy túl messze ülök az elnöki asztaltól, pontosabban az elnöki résztől, de innen messziről nem nagy különbség van a kettőtök álláspontjában. Ugyanis azt hiszem, abban egyetértés mutatkozik, hogy az fontos lenne, hogy az OKNT ilyen jellegű napirendjei ne az utolsó pillanatban, ad hoc kerüljenek a napirendbe bele, hanem az előre kiküldött napirendben egy rövid, körülbelül egyoldalas írásos összefoglaló legyen, mint ahogy a többi napirend esetén is megkapjuk ezt a tájékoztatást. Utána teljesen egyetértek az előttem szólókkal: akik úgy érzik, hogy bármilyen egyéb információra, többletinformációra van szükségük, keressék meg a bizottságot, tájékozzanak innen, tájékozzanak onnan, és emeljenek vétót, ha úgy érzik. Ez rendkívüli eset, nyilvánvaló, hiszen megbízunk a bizottság működésében alapvetően, mint ahogy azt már többször megbeszéltük. Csak akkor tudjuk a vétókat vagy a funkciókat ellátni, hogyha előzetes információt kapunk ezekről a napirendekről.

Van-e ezzel ellentétes vagy ezt kiegészítő vélemény?

GÖRBE LÁSZLÓ: Miután az OKNT-nek a tartalmi szabályozásban vannak jogosítványai, márpedig ez tartalmi szabályozás, én úgy gondolom, felelőtlenség azon a napon dönteni egy anyagról - én is voltam bizottsági tag, és megbízunk bennük -, aminek lehet, hogy nem is tudunk utánanézni. Engem például nagyon érdekelne a matematika-fizika, hogy lássam, mi is történik itt. Köszönöm.

ELNÖK: Nahalka Pista!

DR. NAHALKA ISTVÁN: Nem vagyok tagja ennek a bizottságnak, de szeretném megmagyarázni az eljárását. Amikor mi azt mondtuk, hogy a bizottság pozitív döntései esetén nem nyitunk vitát a kérdés fölött, és azonnal szavazunk, akkor tulajdonképpen kimondtunk valami olyasmit - ami egyébként az SZMSZ-ünkbe nem fér bele, szokásjog lehet pusztán -, amivel a most felmerült dolgok ellentétesek. Én úgy látom, hogy ha most így döntünk, hogy az előzetes tájékozási lehetőségét mindenképpen meg kell adni, azzal felülvizsgáljuk ezt a döntésünket.

ELNÖK: Parancsoljon! Szeretettel köszöntöm!

PÖLÖSKEI GÁBORNÉ (OKÉV): Pölöskei Gáborné vagyok, korábban a Közép-magyarországi Régió OKÉV-ét vezettem, május elsejétől pedig a hivatal központjában a közoktatási és hatósági főosztály vezetője vagyok. Ehhez a főosztályhoz tartozik az akkreditációs osztály és a tankönyv-engedélyeztetési osztály.

Több szempontból is nagyon köszönöm a lehetőséget, hogy be tudtam mutatkozni, hiszen a későbbiekben többször lesz esetleg szükség kapcsolatfelvételre, hogy be tudjak számolni a tisztelt bizottságnak, ha szükségét érzi.

Most azért kértem szót, mert azzal, ami most erről a bizottsági ülésről elhangzik, a hivatal - amely ennek a bizottságnak a titkári teendőit látja el, és igyekszik egyre jobban ellátni - maximálisan egyetért, és tárgyaltunk erről a mai ülésen is. Ez részben összefügg az ügyrenddel,

ami új lesz majd ennek a munkabizottságnak a működésében, részben pedig a mi elképzelésünk szerint, ha valóban szakmai súlyt akarunk adni a bizottságnak, és segíteni akarjuk az OKNT döntését, előterjesztéseket, határozati javaslatokat szeretnénk készíteni, ami nem a bizottság referensének, előadójának a feladata, hanem a titkárságé. Ehhez kellő idő szükséges, és ezeket a határozati javaslatokat, előterjesztéseket természetesen szeretnénk önöknek megküldeni, hogy képből legyenek, mire kezdődik az ülés. A terveink erről szólnak. A háttérinformációkat pedig természetesen biztosítjuk, főleg a szakértők véleményét és magát az anyagot is - azt is tapasztalom, azt sem tudják, hol vannak ezek az anyagok, ami valóban abszurd. Az anyagokat át is lehet hozni a hivatalból, illetve részben felkerülhetnek majd a honlapra. Ez csak további fejlesztés és szándék kérdése. Jelezni szerettem volna, hogy a szándék megvan, tehát teljesen nyitott kapukat dönget a bizottság.

Ugyanakkor elnézést kérnék, mert mégis csak a türelmüket szeretném kérni, amiért ezt még most, júniusban, nem tudjuk teljesíteni. A türelmüket kérem a továbbiakra, amíg ezt megcsináljuk, de kérem a bizottságot, hogy júniusban még támogassák ezt a nagyon feszített munkatempót.

ELNÖK: Horn György!

HORN GYÖRGY: Egyrészt szeretném kifejezni örömömet. Korábban az érettségi ügyekben nagyon sokat dolgoztunk együtt, és hihetetlenül jól működött az egésznek a szervezése, úgyhogy azt gondolom, hogy ez - legalábbis számomra úgy tűnik - nagyon fontos előrelépés a jövőre nézve.

Az aktuális kérdésről. Ez egy dilemma, és azt kérem, szavazzunk erről. Nem ismerem a kerettantervet. Arról van szó, hogy a többség szempontjából a bizottság döntése releváns döntés volt ezidáig, függetlenül attól, hogy két hete hozta vagy ma. Itt van egy aktuális eset. Szerintem az OKNT mondja azt, hogy ilyen többet nem fordulhat elő, de akkor - én ugyan nem ismerem a kerettantervet -, ha ez most nem adódik ki, azok az intézmények, amelyek az ősszel átállnának egy ilyen fejlesztő-tehetséggondozó programra, ebből kiesnének, mert idén többet nem ülésezünk, még akkor sem, ha elnök úr bejelenti, hogy június 30-án találkozunk - merthogy nem fogunk. *(Derűtség.)* A szokott módon. Merthogy nem először fordul elő: ahány éves OKNT-tagsági tapasztalatom van... Van egy kényszerpálya. Van egy bizottsági döntés, rossz időben, rosszkor, és van egy előkészített referenci anyag, egy szakértői anyaggal. Vagy megbízunk benne, vagy nem - szerintem ezt mindenkinek magának kell eldönteni. Ezért ügyrendileg javaslom, hogy szavazzunk róla, merthogy az OKNT-nek módja van azt mondani, hogy nem. De ne mondjuk azt, hogy nem döntünk róla. Mint kerettanterv egyik anyagának szerzője, tudom, azt úgy szavazta meg az OKNT, hogy senki se nézte meg innen. Időközben a referensek véleménye, a szakértői vélemények ide kerültek, mindenki megnézte, és utána feltettük a kezünket. Azt az anyagot jól ismertem, mert én voltam a szerkesztője.

Mondjuk ki, hogy többet ilyet nem, vagy hogy legyen. Én ebben megbízom. Az Oktatási Hivatal, Pölöskei Gáborné felajánlotta, hogy ilyen nem fog előfordulni, de ne hozzuk ilyen helyzetbe az intézményeket, mert csak nyáron lehet átállni. Ősszel már késő, akkor nem fog elindulni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Szenes Gyuri!

DR. SZENES GYÖRGY: Gyurival teljes egészében egyetértek: ne akadályozzunk meg olyan fejlesztéseket, amelyeket most lehet megcsinálni.

Ugyanakkor van egy másik dilemmám. Ha már kerettantervről beszélünk, azért ezt szeretném a tisztelt tanáccsal megosztani. A NAT bevezetésével kapcsolatos 243/2003-as kormányrendelet az új NAT-ot 2004-től felmenő rendszerben vezeti be. Ebben szerepelnek ezek a kulcskompetenciák, a bevezetés tizenkét éven keresztül tart, úgyhogy 2017-ben fejeződik be. A referensi véleményeket is alkalmam volt elolvasni, amelyek az új NAT-ra hivatkoznak - középiskolák tekintetében! Azért tartom aggályosnak a dolgot, mert a középiskolák nem kötelezettek az új NAT szerinti működésre. 2011-ben kell az ő helyi tanterveiket és kerettanterveiket módosítani, hogy majd felmenő rendszerben, 2003 és 2017 között odaérjünk.

Nyomatékosan szeretném a Kerettantervi Bizottság véleményét felhívni - tudom, olvastam, ismerem a bírálati szempontokat is e tekintetben, nyomatékosan benne vannak a kulcskompetenciák -, ne feledjük el, hogy a középiskolát kötelező módon ez nem éri el csak 2013-ban. *(Horn György: De szabadon választható.)* Ugyanarról beszélünk. Nehogy olyat írjunk elő, ami nem kötelező még a középiskoláknak. Üdvözljük mindazokat, akik ezt megteszik - csak nehogy visszadobjunk olyan kerettanterveket, amelyek a 2013-ban érnék el a középiskolákat.

Csak erre szerettem volna a figyelmet felhívni, mert attól félek, hogy ezzel a problémával az elkövetkező néhány esztendőben - 2013-ig sok időnk van - még találkozhatunk. Tehát olyan okból nem elfogadható egy kerettanterv visszadobása, hogy a majd hatályos, majd odaérkező kerettantervekben ez még nincs benne. Majd 2013-ban benne lesz.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Szeretném leszűkíteni az eredeti kérdésre. Az eredeti kérdés úgy merült fel, hogy a Kerettantervi Bizottságnak és az Országos Köznevelési Tanácsnak milyen legyen a viszonya, illetve kompetenciája a kerettantervek jóváhagyásában. Az, hogy a Kerettantervi Bizottság hogyan kezeli a majdan bevezetendő kompetenciák megjelenését, az az első felvonáshoz tartozik, nem az OKNT-hez.

Javaslom a következőket: amennyiben úgy döntünk, hogy az OKNT látatlanban nem ad bizalmat a Kerettantervi Bizottság döntésének, ami nem azt jelenti, hogy opponálni óhajtja, de lehetőséget akar kapni arra, hogy meggyőződjön vagy utánanézzon bizonyos kérdésekben a Kerettantervi Bizottság döntésének. Ehhez nyilván az szükséges, hogy a Kerettantervi Bizottság és az OKNT ülése között elteljen meghatározott idő, aki akarja, meg tudja nézni, az adott dokumentumokat, információt kaphasson az OKNT-t nem két órával megelőző, hanem legalább két héttel megelőző Kerettantervi bizottsági döntésről, kialakíthassa hozzá a saját véleményét, ami lehet passz, de lehet egy helyeslő, vagy opponáló vélemény is.

Tehát én javaslom, amennyiben ez elfogadható lesz, ennek alapján módosítanunk kell az OKNT szervezeti és működési szabályzatát, meg kell nézni, hogy hogyan szerepel abban a bizottsági döntések jóváhagyásával kapcsolatos... *(Közbeszólásra reagálva:)* Nincs róla szó. *(Közbeszólás: Megállapodás volt csak.)* Ha csak megállapodás volt, akkor én sokkal jobbnak tartanám, ha bekerülne ezzel kapcsolatosan egy pont az OKNT szabályzatába, mert ez nem egyszerűen a Kerettantervi Bizottság döntése, mi döntünk arról, hogy miről vagyunk hajlandók egyáltalán dönteni, milyen előzetes információk alapján.

Az én javaslatom az, hogy ha ezzel a tartalmi összefoglalással, amit az imént adtam, de még megkérdem, hogy azzal egyet lehet-e érteni, amennyiben igen, egy nagyon rövid, szövegszerű módosítást vagy kiegészítést javaslok egyfelől az OKNT szmsz-ébe, másfelől a Kerettantervi Bizottság működési szabályzatába. *(Jelentkezésre:)* Tessék!

SZAKÁCSNÉ NEMERE GYÖRGYI: Szakácsné Nemere Györgyi vagyok a közoktatási főosztályról. Brassói Sándor éppen NSZFT-ülésen van, tehát nem tud itt lenni, és ő kért, hogy jelenjek meg.

Azt szeretném tájékoztatásként mondani, hogy valóban, ahogy Horn György úr mondta, ez most tényleg egy olyan kerettanterv, ami fejlesztést segít. Ha megszületik egy ilyen OKNT-határozat, illetve az ügyrendjében egy ilyen változás történik, akkor természetesen ehhez a minisztérium is igyekszik igazodni, és úgy ütemezni a kerettanterveket, amiket mondjuk a miniszter ad ki, azoknak a kerettanterveknek a kidolgozását úgy ütemezni, hogy felkészüljünk arra, hogy itt adott esetben egy Kerettantervi bizottsági ülés és egy OKNT-ülés között az eddigiektől eltérően lényegesen hosszabb idő telik el, adott esetben két hét. Sajnos a kerettantervek kiadása szempontjából ez sok pillanatnyilag, tehát ehhez nekünk más ütemezést kell felvennünk, más ritmust kell felvennünk azokkal, akikkel együtt dolgozunk, akik az OKM számára, felkérésére vagy elnyert projekt alapján kerettantervet készítenek elő.

Most nagyon kérném, hogy ezt a majdani opciót még ne érvényesítsék, tehát szeretném, ha a régi, kiegyezett és elfogadott menet szerint tárgyalná meg most ezt az OKNT. Amennyiben ez az ügyrendi változás valóban megtörténik, akkor ehhez nekünk igazodni kell, és megfelelően fogunk igazodni. De most, adott esetben még szeretném, ha a régi rend szerint, tehát aki úgy gondolja, hogy el tudja fogadni ezt a mai, Kerettantervi bizottsági ülés utáni előterjesztést, akkor így történne ez, és még nem egy majdani elvárásnak megfelelően, amihez feltétlenül fogunk igazodni, de most ez nem szolgálná az ügyet.

ELNÖK: Teljesen világos, visszamenőleges hatállyal nem lehet döntést hozni, vagy eljárásokat szabályozni. Tehát abban az esetben, ha elfogadják azt, amit én mondtam, akkor ez csak a jövőre nézve érdekes, most pedig úgy történik az elbírálás, ahogy az elbírálás előtti folyamat szabályozva volt. Ez számomra magától értetődik. *(Jelentkezésre:)* Závodszyk úr!

DR. ZÁVODSZKY GÉZA: Nem szívesen szólok bele, mert én magam is elfogadtam az illetékes bizottság előterjesztését, így működik, végül is, a Tankönyv Bizottság is. De itt egy egész más dologról van szó! Tehát itt alapvető demokratikus normákról és testületek önbecsüléséről van szó. Az a dolog egyik oldala, hogy megbízunk az általunk delegált tagjainkban és a többi kiváló szakértőben, és adott esetben az előterjesztést megszavazzuk, és egy másik dolog az, amikor látványosan, a társadalom számára, az utókor számára dokumentáljuk, hogy fűtyülünk rá, nem is érdekel, tehát láthatatlanban szavazunk. Ez a testületek elfogadott – sok évszázados, évezredes, római vagy görög történelemre hivatkozni – működésének a megcsúfolása.

A dolog hogy működik? Természetesen, amikor megjönnek a szakértői vélemények, és semmiféle probléma nincs, láthatóan nincs probléma, akkor nyugodt szívvel megszavazzuk. De miért kell, az elvi részen túlmenően, hogy itt legyen közte idő? Nekünk megvannak a társadalmi kapcsolataink, egyfelől természetesen a miniszter személyéhez kötődünk, másfelől pedig a társadalom legkülönbözőbb csoportjaihoz, mindenekelőtt az oktatás-nevelésben működő szakértői csoportokhoz és pedagógusokhoz. Tehát azért kell a lehetőségének meglenni, hogy ha a pedagógusok közül valakinek valamilyenfajta jelzése lenne, valamilyen vita, valamilyen probléma egyáltalán felvetődik, akkor valóban legyen módunk ebbe beletekinteni. De csak akkor, ha ilyen felmerül.

Ami a szabályozást illeti, én a magam részéről, pontosan a klasszikus, szabadelvű elvekből kiindulva ellene vagyok mindenféle túlszabályozásnak. Tehát ez annyira magától értetődő, és annyira a dolgok természetéből következik, hogy itt nem lehet arra hivatkozni, hogy korábban így volt szabályozva, mert nem így volt. Arról volt szó, hogy elfogadtuk, tehát nem ragaszkodtunk ahhoz, hogy formális vita folyjon. Most sem ragaszkodunk. Formális vitára akkor kerüljön sor, ha ennek valamilyen oka, valamilyenfajta indítvány módján, útján felmerül. Ha nem, akkor nyugodt szívvel megszavazhatjuk, mert megbízunk az előterjesztésben.

Tehát feltétlenül fenn kell tartani megítélésem szerint egy ésszerű időtartamot a bizottság állásfoglalása és az OKNT jóváhagyása között, és ezt teljesen szükségtelen külön – szerény véleményem szerint –, az szmsz-ben szabályozni, mert magától értetődő.

Már nem akarok oda kitérni, hogy valamikor tavaly év elején, mondjuk akkor még nagyon lelkes voltam, és valóban meg akartam nézni, anyanyelvi programról volt szó, és nem tudtam hozzáférni. Tehát azért volt rá idő. Nézzem meg a honlapon! Kiderült, hogy jelszó kell hozzá. Felhívtam az illetékest, nagyon udvarias volt, majd küldi. Egy vázlatot küldött, amiben semmiféle információ nem volt, és én beletörődtem, mert alapvetően – lehet, hogy a látszat ellene szól – nem vagyok konfliktuskereső. Aztán végül beletörődtem, és elhittem, Trencsényi László volt az előterjesztő, és én tökéletesen megbízom egyébként benne, mint anyanyelvi és irodalmi szakértőben.

Summa summarum, semmiféle kényszer nincs. Nem igaz, hogy kényszerpályán vagyunk! Mi történik, ha most szeptemberben az a néhány iskola, amelyik ezzel kísérletezni akar, egy évvel később kezd kísérletezni, 2013-ban? Köszönöm.

DR. SZENES GYÖRGY: Egy javaslat: nem tudom, az lehetséges-e, és ezt Pölöskei Ancsától kérdezném, hogy ezek felkerüljenek a honlapra, és akkor bárki, bármikor bele tud nézni, és akkor nincs ezzel semmiféle probléma. Ha ez fent van a honlapon, az OKM, az OKÉV, az Oktatási Hivatal honlapján, akkor ez a dolog teljesen okafogyott, amiről itt beszélünk. *(Dr. Szabados Lajos: Hogyan kerül fel?)* Gondolom, hogy a hivatal felteszi. *(Dr. Szabados Lajos: Akkor mi minek vagyunk?)*

PÖLÖSKEI GÁBORNÉ: A következő: ez egy technika, és nem több, ugyanis itt mindenki egyformán beszél és egyformát szeretne. Az, hogy két hét elteltén a két rendszer, tehát a bizottság és az OKNT ülése között, meggondolható és teljesíthető, úgy gondolom, erről beszéltünk a bizottsági ülésen pontosan. De szeptembertől a bizottság ügyrendje is változik: ezeket a bizottság ügyrendjébe is be lehet építeni, ezekre lehet figyelni. Szeptembertől tehát szerintem meg lehet oldani.

Hogy hogyan lehet nyilvánosságra hozni? Meg lehet csinálni, hogy feltesszük a honlapra. Az, hogy mindenkinek legyen már nyilvános vagy mégsem, hiszen nem elfogadott - nyilván ezért mondtam, hogy technika -, ezt mi úgy oldjuk meg, hogy mindenki kap egy jelszót, és azzal be tud menni arra a felületre, és meg lehet nézni. Szerintem tehát meg lehet oldani. A hivatalnak az a dolga, hogy kiszolgálja az OKNT-t ilyen szempontból, hogy tényleg szakmailag tudjon dönteni. Teljesen nyitottak vagyunk tehát, csak időt szeretnék kérni és támogatást júniusra ehhez a gyorsított eljáráshoz.

GÖRBE LÁSZLÓ: Úgy gondolom, a probléma technikai jellegű. Azt gondolom, a bizottsággal mi abban kerülünk szembe, hogy a bizottságnak az a gyakorlata nem jó, hogy az OKNT ülésének reggelén 8 és 10 óra között dönt valamiről, utána pedig idehozza a tanács elé

szavazásra. Ezt én technikai jellegű problémának tartom. Nyilván a bizottságnak ez jogában áll, és semmiképpen sem szeretnék beleszólni, hogy az időpontot hogy határozzák meg, csak esetleg szembe kell nézni azzal, hogy ezen az OKNT-ülésen bizonyos emberek nem fogják megszavazni, mert tájékozódni szerettek volna - és úgy gondolom, ehhez joguk van. Azt hiszem, ebben egyetértünk, és talán nem érdemes ezen tovább vitát folytatni.

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Egyetlenegy félreértést szeretnék eloszlatni. A KTB-ben csak én magam harmadszor vagy negyedszer vettem fel ugyanezt. Senki se gondolja a tisztelt OKNT-tagok közül, hogy a Kerettantervi Bizottság tagjai vagy maga a bizottság ne pontosan ugyanezt szeretné. A Kerettantervi Bizottság szerint sem jó az a helyzet, hogy immár folyamatosan rendkívüli üléseken találkozunk, az OKNT kezdete előtt két órával. Mi is azt tartjuk célszerűnek - számos okból -, hogy egy normális munkarendben, mindenki számára megnyugtató módon és időpontban tudjuk ezeket a kerettantervi kérdéseket megbeszélni, és adott esetben dönteni. Nincs köztünk semmiféle szakmai vagy felfogásbeli véleménykülönbség: tökéletesen egyetértünk.

Ráadásul civil szervezeti vezetőként és a KT tagjaként azt gondolom, hogy a Köznevelési-politikai Tanács számára sem elfogadható az a gyakorlat, hogy a Köznevelési-politikai Tanács ülésére azt követően kerüljenek be ezek a tantervek, miután az OKNT már döntött róluk. A törvény előírja, hogy a KT elé be kell ezeket vinni. De már önmagában ez a procedura is elengedhetetlenné teszi a mostani helyzet mielőbbi megváltoztatását.

Civil szervezeti vezetőként egy harmadik szempont: messzemenően egyetértek mindazokkal, akik a nyilvánosságot és az elegendő idő rendelkezésre állását fontosnak tartják. Azt gondolom, meg lehet határozni azt az időpontot, amikor akár munkaanyagként, nem végleges dokumentumként egy kerettanterv mikor hozható széles körben nyilvánosságra. Az én felfogásom szerint attól a ponttól kezdve, amikor az OKNT albizottsága, szakbizottsága tárgyalja, akár már nyilvánosnak is tekinthető, hiszen szakmai véleményeket - ahogy korábban is hallottuk - inntől lehet hozzáfűzni. A civil kontroll szempontjából is célszerű lehet egy ilyen majdani, későbbi eljárás.

Köszönöm szépen, én ezeket szerettem volna hozzáfűzni.

ELNÖK: Tessék parancsolni! Az a javaslatom, ne vitassuk meg ezt most.

SZAKÁCSNÉ NEMERE GYÖRGYI: Csak tájékoztatni szeretném az OKNT. Valóban, az OKNT döntése után már aznap - vagy nem aznap, mondjuk másnap - felkerül a minisztérium honlapjára. Olyan nagy apparátus nem szükséges ahhoz, hogy ezek felkerüljenek. Az OKNT döntése előtt nem.

Egyébként eddig sem volt tilos az, ami a járható út: ha felénk jött volna az a kérés, hogy küldjük ki az OKNT-tagoknak egy tömörített fájlban, ezt gond nélkül, bármikor ki tudtuk volna küldeni, akár a múlt héten is, akármikor. De hogyha in concreto nem érkezik erre kérés, akkor ezt nem tudom megcsinálni. Ez nem azért nem történt meg, mert a minisztérium nem akarta, hanem nem jött így közvetlen ilyen kérés, hogy küldjük ki.

GÖRBE LÁSZLÓ: Amit nem ismerünk, arról nem lehet kérdést föltenni!

SZAKÁCSNÉ NEMERE GYÖRGYI: Hogyha úgy jön egy kérés általában, hogy abban a pillanatban, ahogy mi a Kerettantervi Bizottságnak átadjuk, abban a pillanatban küldjük ki az OKNT-tagoknak, akkor ez teljesen egyértelmű, dátumtól teljesen függetlenül. Amikor mi átadjuk

az Oktatási Hivatalnak, tehát elindul a hivatalos eljárás - most a minisztérium kerettantervéről tudok nyilatkozni -, abban a pillanatban, ha egy ilyen állandó felkérés jön, hogy ha eljutott az Oktatási Hivatalba hivatalos eljárásra az anyag, akkor márpedig egy címlista alapján az OKNT-tagoknak ugyanazt a kerettantervet küldjük meg. Kész, ennyi. Ez nem megoldhatatlan, csak kapjuk meg ezt a felkérést.

KOSINSZKY ZSUZSA: Egyetlenegy gondolat, illetve reagálás erre: amikor a kezdet kezdetén az OKNT elé került az első kerettantervi jóváhagyási anyag, emlékeim szerint mindenki meg is kapta, CD-n küldtük ki. Ezek ilyen 600-1000 oldalas anyagok voltak, és akkor az OKNT többséggel úgy döntött, hogy fölösleges kiküldeni. Felesleges kiküldeni, mert egyszerűen fizikai képtelenség, hogy mindenki áttanulmányozza részletesen ezeket az anyagokat. Akkor ajánlotta fel az iroda és kapott megerősítést, hogy aki konkrétan meg akarja nézni, az az Oktatási Hivatalban vagy az Oktatási Hivatalon keresztül hozzájuthat az anyaghoz. Tulajdonképpen itt szakadt meg ez a folyamat. A szándék megvolt, csak leállt...

PÖLÖSKEI GÁBORNÉ (OKÉV): A bizottsági tagok ideje, energiája valamilyen szinten korlátozott. Itt tényleg több ezer oldalas anyagokról van szó. Hogyha a bizottsági üléseket időben tartjuk - és ez az a technikai rész -, akkor meglesznek a szakértői vélemények és meglesz a referensek véleménye is, vagyis lesz két olyan szakmai állásfoglalás, ami vezeti az ember gondolkodását és a szemét, ha esetleg nincs türelme ahhoz, hogy belenézzen az anyagba. Itt semmi más nem múlik, mint az időpontra, ahogy elnök úr mondta korábban. Azt gondolom, az a fontos, hogy ezt tegyük meg. Szerintem öszre fel lehet göngyöltetni ezt a problémát, tehát nem érzem olyan nagy problémának.

DR. HADHÁZY TIBOR: Én most ismét arra fogom buzdítani és tisztelettel kérni elnök urat és a testületet is, hogy e témában foglaljon állást. Én úgy gondolom, hogy felmerült nagyon sok szempont, kimerítően beszéltünk is erről, úgy gondolom, szinte a teljesség igényével foglalkoztunk ezzel a kérdéskörrel. Úgy gondolom, hogy az Országos Köznevelési Tanács és annak állandó és ad hoc bizottságai, nevesítve az ügyrendben arra a funkcióra jöttek létre és arra hivatottak, hogy a tanács munkáját segítsék, következésképpen én személy szerint is úgy gondolom, hogy azok a döntések, amelyek ezekben a testületekben születnek, a tanács számára nagyon fontos, iránymutató állásfoglalások. Nekem egyetlenegy gondom van, és ez az előbb is elhangzott, és más észrevételek is, itt az alapvető probléma az időfaktor. Ha az ügyrendünkhöz hozzányúlunk, egyetlenegy pontot kell beírni, vagy egy mondatot, nevezetesen azt, hogy ezek a testületek előterjesztéseiket az OKNT részére írásban teszik meg.

Az időintervallumot is bele lehet fogalmazni: az ülést megelőzően egy héttel, vagy nem tudom, mennyivel, és kész. Ez vonatkozik a tankönyvre, a digitálisra, a kerettantervire, az Érettségi Vizsgabizottságra, és akkor véleményem szerint az a rend, amit az OKNT kialakított, azzal a támogatással, amit a kollégánál elmondott, flottabban tud működni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Nekem ehhez nincs hozzátennivalóm, én ezzel teljesen egyetértek. Bele kell venni egy olyan mondatot a mi ügyrendünkbe, meg az albizottságok ügyrendjébe, amely időt biztosít arra, hogy az ő döntésük és az elnök terjesztendő döntési javaslat között megfelelő idő teljen el, másrészt pedig kellő információ állhasson rendelkezésére annak, aki informálódni akar, hogy az előterjesztéshez érdemben hozzászólhasson. Ennyi, elnök úr, ha ez téged is kielégít,

akkor mondhatom, hogy ez határozat. *(Nincs ellenvetés.)* Aki elfogadja? *(Szavazás.)* Egyhangú igen. Ellenszavazat? *(Nincs ilyen.)* Tartózkodás? *(Nincs ilyen.)* Köszönöm szépen.

Most következik Miklósi úr.

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Röviden szólnék arról, hogy a mai KTB-ülésen olyan döntések voltak, amelyeket az OKNT figyelmébe ajánlunk, és adott esetben egyetértésre javasoljuk.

Számos napirendi pontjaink közül volt egy kerettantervi jóváhagyási javaslatunk, amely kerettantervet ismereteim szerint most írásban megkaptak az OKNT tagjai, jelesül az **„Emelt szintű magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, fizika, biológia, kémia tantárgyi tehetséggondozás kerettanterve” című dokumentumról van szó.**

A Kerettantervi Bizottság további javaslatát, kéréseit a készítők figyelembe vették – nem első alkalommal tárgyalt erről a KTB –, és ennek alapján a Kerettantervi Bizottság tagjai, jelen lévő tagjai egyhangúan jóváhagyásra ajánlják az OKNT-nek az adott kerettantervet. Vass Vilmos referens véleményezése is, úgy tudom, valamint a szakértői vélemény is mindenkinek rendelkezésére áll.

A második kérdés... Ehhez még csak annyit, hogy például ennek a dokumentumnak a címe is megváltozott az eredetihez képest, ez kifejezetten kérése volt a Kerettantervi Bizottságnak, mert úgy látjuk, úgy tartjuk, hogy ez pontosabban kifejezi azt, amit tartalmaz ez a dokumentum, mint az eredeti cím.

A második dolog, amiről tájékoztatni szeretném az OKNT tagjait, hogy az előző ülésen az OKNT támogatta azt a feltételes jóváhagyást, amely az egységes iskolaotthonos, szakaszos epochális oktatás kerettantervére vonatkozott. Tájékoztatom a tanács tagjait – ennek én voltam a referense –, hogy az általunk kért kiegészítés megtörtént, és ennek alapján úgy látjuk, hogy nem lehet semmiféle akadálya annak, hogy ez járja a maga útját, és adott esetben választható legyen. Tehát erről már döntött az OKNT az előző ülésén, ez csak egy jelzés volt, hogy a kért módosítások, kiegészítések megtörténtek.

Ezen kívül még két olyan, egymással szorosan összefüggő kérdésről tárgyaltunk hosszasan, ami elkövetkezendő feladatainkat jelentené, ezek még nincsenek döntési fázisban, és ez bizony szoros összefüggésben lehet azzal, hogy az ütemezés hogyan alakul majd az elkövetkezendőkben, hogy azok a szakmai munkák és döntési javaslatok, amelyeket a KTB javasolt, mikor kerülhetnek majd az OKNT elé. Ez nyilván az adott, következő ülésen válik lehetségessé. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én is köszönöm a tájékoztatást. Most akkor, ha jól értem, amiben még az eddigi gyakorlatnak megfelelően nekünk jóváhagyási kötelezettségünk vagy jogosítványunk van, az az a kerettanterv, amit ti ma vitattatok és ajánlotok nekünk elfogadásra. Jól értem?

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Igen, ez teljesen egyértelmű igen. Itt van, amire én most csak utaltam és körülírtam.

Egy másik témakör: jelesül mi tárgyaltuk ma az Educatio Kht. által kifejlesztett és egységes szerkezetben benyújtott kompetenciaalapú programcsomagokról, illetve ehhez részben kötődve a kompetenciafejlesztő oktatási program kerettanterveiről. Ez még ma egy munkamegbeszélés volt, így az a kérdés számunkra is, hogy mikor juthat el ez abba a fázisba, hogy az OKNT erről adott esetben dönteni tudjon. Mi azt a kérést kaptuk, hogy szerencsés lenne, ha ez még ebben a hónapban megtörténne. Ennek a munkának jelentős része technikailag könnyen megvalósítható, hisz olyan anyagokról van szó, amelyeket részleteiben már szakértők

véleményeztek, és most az egységes koncepciót kellene ismét áttekinteni, hogy így is megfelel, de ezt meg kell tenni értelemszerűen az OKNT-nek is, adott döntése alapján, és a KTB külön is ezt tartja helyesnek. Ez hátravan, de értelemszerűen ebben dönteni adott esetben természetesen az OKNT-nek is szükséges. Számomra kérdés, hogy lesz-e OKNT-ülés még esetleg a közeljövőben, mert ha nem lesz, akkor nyilván kitolódik ennek az időpontja.

ELNÖK: Tessék kiegészíteni ezt a problémát, és aztán adom a szót tovább.

PÖLÖSKEI GÁBORNÉ: Probléma van valóban, a szó tökéletes. A helyzet az, hogy szeretném kérni a tisztelt bizottságot, hogy mégse ez legyen az utolsó ülés. Azért volt a bizottságnál, a KTTB-nél is problémás és több kört futott ez a dolog, hogy magát az anyagok áttekintését és előkészítését mind szakértői, mind referensi szinten rettentően rövid idő alatt, június 26-áig meg tudnánk csinálni, de ezzel még nem vagyunk előbbre. Ez azt jelentené, hogy ha a bizottság elé június 30-áig be tudnánk vinni, akkor teljesíthetnénk azt a rendeletbeli kötelezettséget, hogy az akkreditált programcsomagoknak június 30-áig meg kell jelenniük.

Abban az esetben, ha június 30-áig - és ez benne van a rendeletben - ezt nem teljesítjük, akkor befolyásolja a programcsomaghoz kapcsolódó tankönyvvé nyilvánítást. Maga az egész programcsomag egy EU-s forrás felhasználásával készült. Vagyis mi történik? Ha nem kerül föl a tankönyvvé nyilvánítási jegyzékre, és nem tudjuk szakértőkkel végignézetni a nyár folyamán ilyen szempontból, akkor a szeptember 5-ei pótrendeléseknél az iskolák nem tudják választani, és az EU felé - ami a pályázati pénzhez tartozik - nem lehet a fenntarthatóságát bizonyítani. Ennek tehát nagyon komoly következményei vannak. Mivel, hogy úgy mondom, előkészítettük, és a munka már kész - olyan szempontból, hogy a szakértők látták -, csak azért nincs vége, mert pontosan az OKNT mondta azt, kedves bizottsági tagok, hogy mivel programcsomagról van szó, ne csak egyenként legyen csak ellenőrizve, hanem egyenként és összesen. Gyakorlatilag ez történik most, pontosan az önök határozata alapján. Éppenséggel tehát nagyon-nagyon szűk az idő, de meg lehet csinálni, és akkor semmi nem sérülne. Ez volt az a bizonyos megértés és türelem kérése, igazából ezt szeretném önöktől kérni, hogy június 30-áig még meg tudjuk csinálni. Utána a programcsomaggal már a tankönyvi dolgot folyamatában el tudjuk indítani.

Nagyon szépen köszönöm, hogy meghallgattak.

ELNÖK: Világos a kérdés. Szabados tanár urat kérem - mert metakommunikációs intelligenciám következtében alapvető egyet nem értésedről győződtem most meg -, hogy mondd, mi az aggályod!

DR. SZABADOS LAJOS: Nekem az a bajom, hogy velünk akarnak olyat végrehajtatni, amit mások nem csináltak meg normálisan. És ez már nem az első eset, hogy EU-ra hivatkozva, a minisztériumra hivatkozva nekünk külön ülést kell tartani, mert el kell fogadni. Én ezt nem tudom elfogadni. Vagy van normális tárgyalási menete mindennek, vagy semmi értelme annak, amit csinálunk. Ez volt az összeszólalkozásunk oka is az előző ülésen.

ELNÖK: Értem. Azért kérdeztem, hogy legyen világos az álláspontod.
Nahalka István!

DR. NAHALKA ISTVÁN: Én sem örülök annak, hogyha ilyesmi van, de azt javaslom, vegyünk figyelembe valamit. Ha már tizenöt éve folya oktatási programcsomagok

fejlesztése, és ez egy nagyon bejáratott dolog lenne, akkor én sem szavaznék mellette, akkor én is nagyon rossznak tartanám, hogy ilyen a helyzet. Tekintve azonban, hogy itt egy abszolút új dologról van szó, tulajdonképpen az akkreditáció feltételei, folyamata stb. problematikus volt az elmúlt időszakban, rengeteg közbülső - tehát a fejlesztés során felmerült - problémával kellett szembenézniük azoknak, akik ezt csinálták, itt most legyünk elnézőbbek, és valami módon próbáljuk megoldani, hogy segítsünk ebben a folyamatban. Ez nem jelenti azt, hogy ne fejezzük ki a rosszallásunkat, nemtetszésünket valami egyéb módon: a miniszternek jelezzük, hogy itt valami olyasmi történik, ami kényszerhelyzetbe hoz minket, és valószínűleg másokat is, és ez egyáltalán nem jó. De azt javaslom, hogy nagyon fontos folyamatokat ne akasszunk meg ebben a kérdésben.

Nekem úgy tűnik, hogy az oktatási programcsomagok az utóbbi időben talán a legfontosabb eszközök ahhoz, hogy a magyar oktatás pedagógiai kultúráját változtatni lehessen. És ha mi most még egy évvel visszavetjük ezt - mert ezt fogja jelenteni, hogyha nem döntünk erről -, akkor azt hiszem, nagy bajt csinálunk.

ELNÖK: Szenes volt előbb, aztán Horn György.

DR. SZENES GYÖRGY: Tisztelt Tanács! Nekem tényleg életem és vérem a programcsomagoké, csak attól félek, hogy nem találunk időpontot. Nem az a fő probléma, hogy nem akarjuk. Én tényleg nagyon rugalmasan állnék ehhez a témához, de nem találunk megfelelő időpontot - Horn Gyuri már utalt rá -, amikor határozatképes lesz az OKNT. Többé-kevésbé ismerve az elfoglaltságokat - sajátomat és mindenkiét -, nem lesz olyan napja a hónapnak, amikor az OKNT tizenhárom tagja jelen tud lenni. Ne akadályozzuk, csináljuk, tudjuk, de húsz éve vagyok OKNT-tag, azóta ugyanez a műsor, semmi nem változott. A gondom tehát az, hogy nem fogunk tudni összejönni.

HORN GYÖRGY: Tisztelt Tanács, a javaslatom a következő. Az előbb megállapodtunk abban, hogy a KTB elé terjesztett anyagokat megkapjuk, amikor erre mód van. Elhangzott, hogy a határidő június 26-a, tehát a KTB tagjai nyilván megkapják előtte az anyagokat. Egyrészt azt kérem tehát, hogy mi is kapjuk meg, másrészt nekem személy szerint a június 26-ai időpont meg is felel, de ez nyilván igaza van Gyurinak, ez egy nehéz történet, hogy mikor. Mindenki figyelmét felhívom arra, hogy persze, indokolt a felháborodás, de én az érettségi bizottság elnökeként még nem találkoztam olyan tartalmi anyaggal, ami iránt ilyen lelkes érdeklődés lett volna a nem bizottsági tagok részéről. Tehát van egy kétségtelenül fontos, de formális szükséglet, és a magam részéről látatlanban is jóváhagyom a KTB döntését, amennyiben a KTB igennel vagy nemmel szavaz. Formálisan nem ragaszkodnék, pláne, ha időben előtte megkapom, és ha kedvem tartja - és ezt mindenki nevében mondom -, meg is nézhetem, hogy mi van benne.

Én azt gondolom, hogy itt nem szuperemberek ülnek. Azt gondolom, hogy azért kérünk fel szakértőket, bizottságokat, hogy nevünkben és helyünkben döntsenek. Esélyt kérünk arra, hogy ebben részt vegyünk - az esélynél többet nem. A magam részéről nem kívánom megakadályozni az érdemi döntést olyan alapon, hogy csúsztak vagy nem. Megjegyzem, hogy a csúszásban emlékeim szerint előfordult az elmúlt tízegynéhány évben, hogy az OKNT volt határozatképtelen és időhúzó. Nem csak másokról kell beszélni, hanem magunkról is. Hogy mást ne mondjak, ma az ügyrend egyetlen pontjával foglalkozunk másfél órája. Köszönöm.

ELNÖK: Karlovitz János!

DR. KARLOVITZ JÁNOS: A világ legtermészetesebb dolgának tartom, hogy júliusban az OKNT ülésezzen. Nem tudok olyan szabályt, hogy mikor tör ki itt a szabadság, a nyár. Tizenkét éve itt vagyok, eddig augusztusban volt a szünet, tehát júliusban volt ülés. *(Dr. Szenes György: Sose volt!)* Vissza lehet lapozni. *(Dr. Szabados Lajos: Júliusban nem volt. - Horn György: Júliusban nem.)*

Kétféle módot tudok elképzelni arra, hogy az OKNT ebben részt vegyen. Az egyik, hogy a bizottság idehozza az OKNT elé. De ha a hegy nem megy Mohamedhez, akkor Mohamed megy a hegyhez: azt is el tudom képzelni, hogy amikor a Kerettantervi Bizottság ülésezik, arra menjenek el az érdeklődők, és ott vegyenek részt, foglaljanak állást. Ez is megoldás, egy pótmegoldás.

Amit én hiányolok az egészből - és azért van ez a viszonylag nagy vita ilyen nyáridőn, amikor nem kellene -, hogy tulajdonképpen nekünk még mindig nincs munkatervünk. Év elején sürgettem, és mindig fogom ezentúl sürgetni, hogy legalább egy vázlatos legyen, mert abból a munkatervből kiderülne, hogy mikor tör ki a nyár, meg egyáltalán a tematika. Egy munkatervet szorgalmazok tehát, ha már itt vagyunk, akkor az éves jelentést is szorgalmazom, mert nem tudok róla, hogy tavaly lett volna éves jelentés. Ha nincs még, akkor alakítsunk éves jelentés bizottságot esetleg, hogy legyen.

Nekünk többféle elmaradásunk van, én magunkkal vagyok elégedetlen, de ezek mind korrigálható dolgok.

Az más kérdés, hogy tulajdonképpen egy táblázat is hiányzik, amiben az lenne, hogy miben milyen jogosultságunk van. Nem egy súlycsoportban lévő dolgok jönnek ide: az egyik nagyon súlyos - mint a tantervi dolgok -, abban nagyon nagy jogosítványunk van, és nyilván keressük a módját, hogy tényleg beleszólhassunk, máskor pedig órákig rágódunk olyasmin, amibe nincs beleszólási jogunk, csak meghallgatjuk. Tehát ezt is rendezni kellene egy táblázatban, hogy miben mi a jogosultságunk, és ha itt vagyunk, akkor a pontot, ugye a tartalmi fejlesztésre mindig a tankönyv teszi rá, tehát a tanterv önmagában egy olyan dolog, hogy vagy használják, vagy nem, de a tankönyvet meg a taneszközt, a taneszközöket mindenképpen használják. Az vesszük itt észre, Szabados Lajossal együtt, hogy amíg a tanterveknél a jogosultság ide hárul, addig a tankönyvnel éppen kihúzták a jogosultságot az OKNT lába alól, vagy feje fölül, teljesen mindegy, és ott még azért elszabadulhat a pokol, ha nincs kontroll. Hiába vannak a jó kerettantervek, ha a végén nem torkollik nagyon jó eszközökbe, tehát ez egy megoldatlan dolog.

Ha már munkatervnél vagyunk, akkor a Tankönyv és Taneszköz Bizottság beszámolója elmaradt tavalyról, azt minden évben meg kellene ejteni, ez is beletartozik a munkatervbe, meg az egyes bizottságok beszámolóit, tehát bizony egy kicsit én úgy érzem, hogy elmaradtunk önmagunktól. Köszönöm.

ELNÖK: Hunyady Zsuzsa, aztán Iker János.

HUNYADY GYÖRGYNÉ: Elnök Úr! Én azt gondolom, hogy nem is a napirendnek egy pontjáról vitatkozunk, hanem egy nem létező pontjáról vitatkozunk, most már nem tudom, mióta. A probléma abból indult ki, hogy nincs napirenden ez a bizonyos jóváhagyás. Értem, hogy miért nincs, mert most már mindenki mindent hallott. Egy megjegyzést szeretnék tenni: nem leszünk ma sem eredményesek, mert negyed egy van, és még nem kezdtük el azt, amiért tulajdonképpen itt ülünk.

Nekem a következő a javaslatom: ha ilyen rendkívül helyzet van, mint ami itt most kibontakozik, akkor az illetékesek, beleértve Pölöskei kolléganőt, minisztériumi kolléganőt, Szakács kolléganőt, mindenkit, legalább az ülés előtt egyeztessenek, és amikor itt egy rendkívüli napirendet az elnök úr felvezet, akkor egyszerre találkozzunk a problémákkal. Ezt a június 30-át elég régóta tudja mindenki nyilván, akinek ezt tudni kell. Most, itt, az ülésnek egy pontján, másfél óra után szembesülünk ezzel, hogy vagy azt mondjuk, hogy nem, és akkor megakasztunk fontos folyamatokat, vagy megint azt mondjuk, hogy belemegyünk olyan helyzetekbe, amik nem nagyon jók.

Én a következők javasolom: szavazzunk arról, ami itt most már előterjesztésként elhangzott; vagy elfogadjuk, vagy nem fogadjuk el, de erről még mindig nincs döntésünk.

A második dolog: az elnök úrnak joga van összehívni rendkívüli OKNT-ülést, nem lehet júliusban, mert június 30-ig kell, mindannyian felfogtuk, hogy ennek mi a jelentősége, tehát mindenki, aki csak tud, legyen itt a rendkívüli ülésen, és akkor el fog dőlni, hogy itt vagyunk-e elegen vagy nem. Senki nem felelőtlenségből nem fog jönni ezek után, ami itt most már elhangzott, hanem azért, mert egyszerre nem tud öt helyen lenni. De joga van az elnök úrnak ezt a rendkívülit összehívni, erre szükség van, hívja össze június 30-ig, aki csak tud, itt lesz, és most menjünk tovább, mert egyszerűen el fogunk menni, mert még másik hasonló – vagy nem tudom, mennyire hasonló – értekezletre kell mennünk, azt sem szórakozásból.

ELNÖK: Világos. Nagyon köszönöm ezt a szigorú felszólítást, és akkor szavazásra teszem fel a kérdést, hogy **az előterjesztett kerettantervi javaslatot az OKNT, a Kerettantervi Bizottság egyhangú döntését figyelembe véve elfogadja-e vagy sem. Aki igen, tegye fel a kezét! (Szavazás.) 12 igen. Ez elég. (Közbeszólás: Kérdezd meg, hogy ellene ki van?) Igen. Ellene? (Szavazás.) 1 ellenszavazat. Tartózkodott? (Szavazás.) 4 tartózkodás. Akkor ez legitim, elfogadtatott.**

A második: szavazásra teszem fel a kérdést, hogy június 26-ára én összehívok egy rendkívüli OKNT-ülést, azon indokok alapján, és azon döntések meghozatalára, amelyekről most értesültünk. Szeretném hozzátenni: kizárólagosan azért, hogy ne akasszuk meg a jövő évi kerettantervi munkálatokat, de hangsúlyozva egyúttal azt, hogy a már korábban elfogadott ügyrendi javaslatunknak megfelelően a jövőben ilyen precedensre nem fogok pozitív előterjesztéssel szolgálni.

Tehát aki elfogadja azt, hogy 26-án itt találkozzunk... *(Görbe László: Hány órákor?)* 10 óra. *(Többen: Az korai lesz!)*

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Bocsánat! Lehet, hogy szerencsésebb lenne a 11 óra, mert attól tartok, hogy nekünk is aznap kell találkozunk.

ELNÖK: Maradunk egyelőre akkor a 11 óránál. Tehát 26-án 11 órára rendkívüli OKNT-ülést fogok összehívni, ez jogosultságom, nem is szavaztatom meg, és reményemet fejezem ki, hogy ez egy határozatképes OKNT-ülés lesz.

DR. SZENES GYÖRGY: Bocsáss meg, kérdezd már meg, hogy várhatóan ki az, aki el tud jönni, hogy érdemes-e, mert ha most összehívod és leszünk nyolcan...

ELNÖK: Ez egy közvélemény-kutatásnak megfelel... *(Közbeszólások, zaj.)*

HUNYADY GYÖRGYNÉ: És aznap később?

ELNÖK: Akkor nézzük meg, hogy 26-án 11 órakor ki tud itt lenni? *(Jelzésre:)* Heten. Ha később, Zsuzsa, ez 12 óra?

HUNYADY GYÖRGYNÉ: 13 óra.

ELNÖK: Ha 26-án 13 órakor kezdünk, ki tud itt lenni? *(Jelzésre:)* Kilenc. Ez kettővel több.

HORN GYÖRGY: A KTB tagjai közül egyelőre, ha jól látom, csak Tas ül itt, nem? *(Közbeszólás: Meg a Trencsényi és a Vili.)* A KTB tagjai gondolom, itt lesznek.

ELNÖK: Jó. Akkor 13 órára fogom összehívni a 26-ai rendkívüli OKNT-ülést. Ma e-mailen kimegy erről az értesítés, és visszajelzést kérünk. *(Egyeztetés.)*

Az 1. napirendi pont volt az eredeti tervek szerint Váczy Zsuzsa előadásában a közoktatás-fejlesztés az Új Magyarország fejlesztési tervben. Tisztelettel megkérem, hogy ezt a tájékoztatást tartsa meg. Hogy világos legyen: ez nem az OKNT jóváhagyását igénylő napirendi pont, ez a mi tájékoztatásunkra szolgál. Itt utalok vissza arra, hogy a korábbiakban felmerült, hogy nem voltunk megfelelően tájékoztatva, és akkor ígérte meg Márta, hogy fogunk erről egy részletes tájékoztatást kapni. Tisztelettel kérem Hámorinét, szíveskedjen „bedobni magát a mélyvízbe”.

DR. HÁMORINÉ VÁCZY ZSUZSANNA: Köszönöm szépen. Ha szabad, hadd maradjak ülve, mert küzdök a szalagszakadással, nem tiszteletlenségből nem állok fel.

Nagyon szépen köszönöm a lehetőséget, hogy bemutathatom ezeket a terveket, hiszen azt gondolom, hogy jelenleg személy szerint is, de mint testület, nagyon nagy szükség van arra, hogy támogatást kapjanak ezek a programok, hiszen a közoktatás jövőjét nagyon nagymértékben meg fogják határozni.

Azzal szeretném kezdeni, hogy senki előtt nem titok, mindannyian hallottak már arról, a testület előtt is volt az NFT I-es programokkal kapcsolatosan több ügy is. Azok a fejlesztések, amelyeket most be fogok mutatni, nagyon erőteljesen kapcsolódnak az NFT I-hez, hiszen egy olyan közoktatás-modernizációs folyamatot indíthatunk el, amelyet a tervezés időszakában - mármint az NFT tervezésének időszakában - már meg tudott határozni a középtávú közoktatás-fejlesztési stratégia és több nemzetközi és hazai mérési eredmény is, aminek alapján az NFT I. programjai kialakultak, amelynek két stratégiai vonala határozható meg: az egyik az esélyegyenlőségi szempontok érvényesítése, az integrációs folyamatok erősítése, a másik nagyon fontos szakmai szempont pedig a képesséközpontú oktatásnak, a kompetenciaalapú képzésnek, oktatásnak a bevezetése, ezzel az egész életen át tartó tanulás megalapozása, a kulcskompetenciák fejlesztése révén. Természetesen akkor is, mint végig, folyamatosan, kiemelt stratégiai feladat volt a közoktatási infrastruktúra fejlesztése. Szerettünk volna egy olyan új szellemi háttérrel, egy bázist létrehozni a fejlesztések mögött, egy olyan támogató szolgáltató hálózatot, amelyek a későbbi fejlesztéseket segíteni tudják.

Mi úgy szoktuk mondani, hogy az NFT I. volt a közoktatás-fejlesztésnek a pilotprogramja, amelyben tulajdonképpen leraktuk az alapokat, és kipróbáltunk nagyon sok

mindent. Igyekeztünk tanulságokat is levonni, amennyire erre lehetőségünk volt. Ennek alapján, nagyon erős és folyamatos időzavarban és nyomás alatt kellett megtervezni a programokat.

Szeretnék egy pár szót beszélni erről, amit mi projekttérképnek nevezünk. Ez az a projekttérkép, ami alapján a nagyon bonyolult rendszert talán könnyebb megérteni, hogy mi történik az Új Magyarország Fejlesztési Tervben.

A fejlesztés középpontjában és céljaként természetesen az áll - ha nagyon akarok egyszerűsíteni -, hogy az iskolában a gyerekekkel az osztálytermi folyamatok változzanak meg pozitív irányba, jöjjön létre olyan új oktatási kultúra, gazdagodjék olyan új oktatási eszközökkel, tartalommal a közoktatás, az iskola, hogy azok valóban érdemi, osztálytermi változásokat tudjanak elindítani. Hogy mik legyenek ezek? Tulajdonképpen ezek egy szolgáltatói kosárba kerültek, amely ott középen van megjelölve, egy hatalmas nagy modulrendszerű szerszámoszláda - vagy nem tudom, minek nevezzem -, amibe minden olyan tartalomszolgáltatás, eszköz stb. belekerül, amiről úgy gondoljuk, hogy az intézményeknek hasznos lehet, amikor innovációba, fejlesztésbe fognak. Ezek képzések, továbbképzések, mentorálások, különböző támogató szolgáltatások, szaktanácsadók, tanácsadók részvételére való lehetőség, eszközbeszerzés, azok használatára, fejlesztésére való felkészülés. Ez egy olyan mobil szolgáltatói kosár - tartály -, ami mindig gazdagszik az új fejlesztésekkel, az iskolák innovációival, mindig több, mindig nagyobb lesz benne a választék, és az elavult dolgok kikerülhetnek belőle. Ez tehát nem egy állandó, hanem nagyon is mobilis dolog. Egy-egy pályázati időszakra él egy szolgáltatói kosár, ami abban van, és közben gazdagszik, korszerűsödik. Az évek alatt mindig jobb és mindig korszerűbb lesz szándékaink szerint.

Hogy ebbe mi kerülhet bele? Van egy akkreditációs rendszer, egy szűrőrendszer, ami alapján ebbe a bizonyos szolgáltatói kosárba be lehet kerülni. Értelemszerűen az ismert akkreditációs rendszerek mellett még azt is megszűri, hogy ki mentorálhat, ki adhat tanácsot és hogyan stb. Tehát egy olyan minősítési rendszeren, szűrőn megy keresztül, ami beengedi végül a szolgáltatói kosárba. Hogy mi kerül bele, például az új tartalmakat illetően, erre egy nagyon komoly pályázati keretünk van, a 3.1.2-es pályázat - ezeket csak azért mondom, mert nagyon hamar és nagyon sokszor fogják hallani, hogy mik ezek. Ezekbe kerülnek bele például a kompetenciaterületekre kiírt fejlesztések, amelyekre az elmúlt időszakban nem igazán történt még fejlesztés, mármint a NAT-ban meglévő kulcskompetencia-területek közül e pillanatban három olyan van, amihez nincsen semmiféle vagy nagyon kevés. Az egyik a természetismeret, amely, mint tudjuk, a testület előtt majd nagyon sokszor fog szerepelni, és remélhetőleg október végére tudunk olyan inputot kapni a testülettől, ami alapján pályázatot tudunk ebből kiírni, és érdemben el lehet kezdeni azzal foglalkozni, hogy a fejlesztések hogyan indulnak be.

Vannak olyan kompetenciaterületek még, amelyekre szintén szeretnénk kiírni. Az egyik ilyen az aktív állampolgárság, ahol nagyon fontosnak, kiemelten fontosnak tartjuk a pályázatok kiírását, és a gazdasági, vállalkozói ismeretek területén is szeretnénk teljesen új pályázati programokon keresztül olyan eszközfejlesztést, tartalomfejlesztést, oktatási programfejlesztést indítani. Ehhez már nagyon sok előkészület történt. A NAT, illetve a NAT-nak néhány közel álló szakértői csoportja elkészítette ezekhez a fejlesztésekhez a NAT alapján azt a leírást, ami majd azoknak is nagyon fontos információ és előírás lesz, akik majd megnyerik ezeket a pályázatokat. Ha egy könyvkiadó vagy egy olyan konzorcium elindít egy NAT-területen egy fejlesztést, akkor ezeket figyelembe kell neki venni.

Körülbelül ennyit az iskolai, az iskolában a modernizációt elősegítő elemekről. Természetesen egy ilyen hatalmas fejlesztéshez - aminek az a célja, hogy a tervezési időszak végére, 2013 végére minden magyar közoktatási intézmény, illetve feladatellátási hely kerüljön

bele ebbe a pályázati programba, és legyen alkalma megújulni, és legyen alkalma új fejlesztéseket, önálló fejlesztéseket indítani - az kell, hogy ezeket a folyamatokat részint támogató szolgáltató rendszerrel biztosítani tudjuk, részint pedig koordinálni kell ezeket a fejlesztéseket. Az első fontos koordináció a regionális koordinációs terület, ahová szintén pályázati programot fogunk majd kiírni, de erről később még beszélek. Illetve ezek fölé kell egy „karmester”, aki az egész fejlesztési folyamatot koordinálja, kiszolgálja, visszajelzést ad a tárca, a szakma számára, hogy jól mennek-e a dolgok, úgy történnek-e, ahogy kell. Ezen éppen most dolgozunk két emelettel följebb a kollégáimmal. És van egy nagyon erőteljes, kiemelt program, egy másik is, amely tulajdonképpen eszközfejlesztő programnak készült, de nagyon-nagyon sok minden van benne: a mérés-értékelés megújításával, a minőségbiztosítás-minőségfejlesztés harmonizációja, és a rendszerek összekapcsolása is benne van, az intézményi értékelés, önértékelés, pedagógusértékelés és tanulói értékeléssel kapcsolatban nagyon komplex tervek. Ezeknek a részletei fent vannak már a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség honlapján.

Mindezek mellett azt gondoljuk, hogy az intézmények tudnak támogatást kapni a saját fejlesztéseikhez, azokat korrekt, minőségi szakmai tartalmakkal tudjuk megtölteni és szolgáltatásokkal is segíteni.

Azt is igyekeztünk felmérni, hogy mi az, ami jelenleg a közoktatásból nagyon hiányzik, ahol egészen biztos, hogy be kell avatkozni, kell olyan támogatást nyújtani, hogy előrébb tudjanak lenni a dolgok. Mire gondolok? Van egy olyan pályázatunk, ami pedagógus-továbbképzéseket fog szolgálni, ez az úgynevezett 3.1.5-ös pályázat lesz majd. Tavaly novemberben felmértük az országban, megkérdeztünk minden intézményfenntartót, hogy az ő intézményében konkrétan mi hiányzik, milyen pedagógus hiányzik, milyen továbbképzésekre lenne szükség ahhoz, hogy ő szakmailag, minőségileg olyan szintű munkát végezzen, amire szükség lenne. Összesítettük a bejött igényeket, mindenki válaszolt egyébként: 24 ezernél több továbbképzési igényt jeleztek a fenntartók, a fejlesztőpedagógustól a szabadidő-menedzserig, az esélyegyenlőségi szakemberig nagyon-nagyon sok területen, ezért ez a pályázati elem, ez egy viszonylag gyorsan elinduló pályázat lesz majd ezen az őszön. Szeretnénk földrajzilag is oda vinni, lehetőleg közel azokat a továbbképzéseket, amelyek ezeket a lyukakat vagy kátyúkat, amik most itt jelentkeznek, valamilyen módon be tudják tömni, hiszen e nélkül bizony nagyon-nagyon nehéz lenne új fejlesztésekbe fogni, hogy eleve hiányoznak azok a szakértelmek, amelyekre egy-egy intézményben szükség volna.

Azután vannak olyan sajátos, nemcsak a sajátos nevelési igényű, hanem eltérő oktatási igényű csoportok, célcsoportok, amelyekkel foglalkozni kell. Évek óta nem történt a nemzetiségi oktatásban modernizáció, nem volt alkalmuk erre, ezért a nemzetiségi oktatás megújítására is gondoltunk, elsősorban korszerűbb tananyagok, metodikák, oktatási programok kifejlesztésével. Gondoltunk a sajátos nevelési igényű tanulókra, azokra is, akik nem integráltak jelen, hanem gyógypedagógiai intézményekben, hiszen nem mindenki integrálható, és a helyzet még korántsem olyan rózsás, hogy ezeket lehetne így kezelni. Tehát rájuk is gondoltunk, azt gondoltuk, hogy erősíteni kell a többségi iskolák és a gyógypedagógiai intézmények együttműködését, ezt is több pályázat fogja majd célozni.

Azon kívül jelen vannak az országban, nem nagyon nagy arányban, de egyre növekvő arányban a migráns tanulók, a külföldi gyerekek, vagy azért, mert menekültek, vagy azért, mert – szerencsésebb esetben – az európai mobilitásból adódóan a szüleik átmeneti ideig itt dolgoznak. Az ő számukra biztosítani kell azokat a hozzáférési lehetőségeket, szolgáltatásokat, amelyek minden gyereket megilletnek. Ezzel kapcsolatban is lesznek fejlesztések.

Egy picit, néhány szóban mindegyiket bemutatnám, mert vannak olyan pályázati elemek, konstrukciók, amikről azt gondoljuk, hogy majd nagyon sok támogatásra és segítségre is szükség lesz.

Nagyon gyorsan még csak annyit, hogy az Új Magyarország fejlesztési tervnek három nagy operatív programja érinti a magyar közoktatást, az egyik a társadalmi megújulás operatív program, ez a tartalmi fejlesztésekkel foglalkozik, ezt majd nagyon sokszor fogják látni és hallani, hogy TÁMOP-programok.

A másik a társadalmi infrastruktúra-fejlesztés operatív programok, amelyből a közoktatás számára gyakorlatilag informatikai eszközbeszerzés nagyon nagy arányban fog jutni, abból fogunk részesedni.

A harmadik a regionális operatív programokon, illetve a közép-magyarországi fejlesztési programon belül ez az intézményfelújítások. Ehhez közvetlen közünk nincsen, ezeket ugye szerencsére már a régiók önmaguk tervezik és szervezik, de lehetett és adtunk is – nagyon sok egyeztetést folytattunk – olyan prioritásokat, amelyek a közoktatás számára egy kicsit előnyösebb helyzetet teremtenek, vagy olyan hiányterületeken pótolnak, amik jelentkeznek, például óvodai férőhelyek biztosítása ott, ahol ez nincs, ahol a törvény elő fogja írni, kötelezni fogja szeptembertől a férőhelyek biztosítását, és így tovább, de a döntés a régió kezében van, ezt hangsúlyozom. Itt, ezen a területen egy olyan, körülbelül 120 milliárdos fejlesztési lehetőség van 2013-ig, amelynek a fele, tehát körülbelül 56 milliárd ebben az első két évben kikerül, tehát felújításra kerülnek iskolák. Összesen a fejlesztési időszak végéig a számításaink szerint hétszáz intézmény tud megújulni, korszerűsödni, ami egy csepp a tengerben, tehát tudjuk, hogy ez még mindig nagyon kevés intézmény, amennyinek meg kellene újulni, ahhoz képest, hogy 85 százaléka az intézményeknek igényelné a felújítást.

Itt, ebben az a megegyezés született a régiók és a tárca között, hogy ahol megújul egy-egy iskola, és korszerű környezet létrejön, ott újuljon meg tartalmilag is. Tehát itt van egy kötelező tartalomfelújítási program is, ami támogatást automatikusan megkapnak az intézmények. Tehát ez a három fő terület, ahol mi dolgozunk.

Mi történt..? Mindennek van előzménye az NFT I-ben, ugye az előbb említettem, hogy körülbelül 120 milliárdos a keret, az előző fejlesztési időszakban, ami egy csonka időszak volt, hároméves időszak volt, összesen 14 milliárd forint állt rendelkezésre intézményfelújításra, ebből 140 alapfokú oktatási intézmény újult meg az országban, most ennyivel több a pénz.

Milyen szempontokat szerettünk volna mi érvényesíteni? Szerettük volna az egységes befogadóiskolák, az összevont intézmények támogatását elősegíteni, ahol hosszú távon sok gyerek számára valóban minőségi oktatás megteremthető, és ezt a régiók akceptálták, tehát gyakorlatilag a jelenleg is folyamatban lévő, és június végére kijövő nyerteslisták remélem, tükrözni is fogják. Ebben a pályáztatás folyamatos lesz.

Ez az a bizonyos karmesterszerep, ami ebben a XXI. századi közoktatás kiemelt központi programban valósul meg, amelynek az indítását már egy éve is szerettük volna, és mindennek szerettük volna az indítását, egy éve vagyunk kész minden tervvel, semmi nem módosult, nem lettünk sokkal jobbak, csak az erők veszték és a lelkesedés az iskolákban és a pedagógusok körében. Ennek az a feladata, hogy koordinálja a fejlesztéseket, amelyek itt új fejlesztések lesznek, a hálózatot, az iskolákkal, a régiókkal, a kistérségekkel kapcsolatba kerüljön, folyamatos ellátása legyen a fejlesztésnek, ágazatközi koordinációra is, ezt is el kell nekik látni, programok közötti koordinációt kell nekik teljesíteni, segíteniük kell a pályázatok előkészítésében, és folyamatosan kell, hogy egy programkövető, visszacsatoló rendszert működtessenek, hogy a tárca állandóan képben legyen, lehessen látni, hogy a fejlesztések hogy mennek.

Az új tartalomfejlesztésekről is beszéltem már a programtérképénél. Folyamatosan szeretnénk volna már ezt, lépcsőzetesen szeretnénk elindítani. Mivel nem mi írjuk ki a pályázatokat, hanem a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség, a döntések ezért jórészt az ő kezükben vannak, nagyon sok vitánk, harcunk van a Nemzeti Fejlesztési Ügynökséggel. Most az a legújabb elképzelésük, hogy ők egyszerre mindenféle fejlesztést ki akarnak írni, ami mondjuk egy részmodul kidolgozásától a nagy, mondjuk természetismeretig hatalmas, 12 évfolyamra kiterjedő oktatási program elkészítéséig szinte lehetetlen feladat. De csapataink harcban állnak, és reménykedünk, hogy azért sikerül meggyőzni őket, hogy mindig, amikor előkészítettünk valamit, történetesen mondjuk a természetismeretben egy szakmai konszenzus is létrejön, és létrejönnek azok a keretek, akkor írjuk ki, ne előbb, tehát ne kerüljünk rossz helyzetbe. Itt csak felsoroltam néhány példát, hogy milyen jellegű fejlesztéseket szeretnénk megvalósítani.

Nem untatom önöket a pályázattechnikai kérdésekkel, azt hiszem, hogy a tartalmak sokkal izgalmasabbak.

A lelke ennek az egész fejlesztési időszaknak az iskolák számára kiírandó pályázatok. Hivatalosan innovatív iskolák a neve, mi mindnyájan követő iskolai pályázatnak hívjuk, hiszen az NFT I-ben már volt körülbelül 1500 intézményünk, amelyek dolgoztak ezekkel a programokkal. Megvan tehát a próbája, a tesztelése megtörtént ezeknek, van egy bázis, és szerencsére az ő segítségükre is számíthatunk már a következő időszakban.

Hogyan kell vagy hogyan lehet most pályázni? Kicsit bizonytalan a dolog, mert egy másfél éves előkészítés után most éppen ott tartunk, hogy az irányító hatóság úgy gondolja, hogy mégsem így kellene, hanem amúgy kellene, ami természetesen felrúgja az egész tervezést. Az irányító hatóság szabadon szeretné hagyni, hogy minden intézmény azt csinál, amit akar, a mi pályázatainkban ezzel szemben vannak bizonyos kötelező elemek. Meg kell tanulni, hogy mi az a képességfejlesztő oktatás, meg kellene tanulni, hogy egyenlő hozzáférést hogyan tudunk biztosítani, egy új pedagógiai kultúrára fel kellene készülni - de ez a támogatási pályázati keretnek ez olyan 18-20 százalékát viszi el. Azok után ő tulajdonképpen választhat a saját igényének és helyzetének megfelelően olyan programokból, továbbképzésekből, amennyit akar, és körülbelül 25-30 százalékát a támogatási keretnek a saját, önálló innovációjára fordíthatja, a saját arcára szabhatja. Azt gondoljuk, hogy ennyit egy ilyen pályázattól el lehet várni, hogy biztosak legyünk az eredményben, hogy ezek a kötelező elemek mindenképp megjelenjenek benne. Nemcsak mi várjuk ezt: az Európai Unió ezt hagyta jóvá, tehát ez az európai útja a dolognak.

Ebben is van tehát némi bizonytalanság. A bizonytalanság természetesen újabb időeltolást jelent, noha a második év esik ki ebből a modernizációs folyamatból, a második tanév, mert az irányító hatóság nem veszi figyelembe, hogy mi az iskolában szeptembertől júniusig dolgozunk, és februárban nem lehet egy programot elkezdni az iskolában. Ezért aztán elég nehéz helyzetben vagyunk.

A pályázat módjáról kivételesen annyit szeretnék mondani, hogy itt a fenntartók fognak pályázni, az ő összes intézményükkel. Nem vagyok nagyon optimista abban, hogy ez tökéletesen fog menni, de ez volt a politikai döntés, így most ezt kell támogatnunk, ami azt jelenti, hogy valamikor - talán éppen szeptemberben - meg fog jelenni a pályázat, akkorra a fenntartók minden feladatellátási helyükre el kell készítsék az arra szabott fejlesztési programokat, pályázatokat, beadják. Egy átlagos iskolára körülbelül 15-20 milliós támogatási összeg kerül. A modellszámításaink és eddigi tapasztalataink szerint ezt nagyon szépen fel lehet használni arra, hogy tartalmi fejlesztést, képzéseket vegyenek rajta, és olyan programokat készítsenek önmaguknak, ami számukra nagyon fontos.

Ez az, amiről beszéltem, hogy felmértük a fenntartóknál, hogy milyen hiányok vannak. Körülbelül olyan 20 ezres kvóta áll rendelkezésünkre, hogyha 30 órás modulokban számolom a továbbképzéseket, de ebben szeretnénk partnereket találni, pályáztatni fogjuk ezt is. Szeretnénk a pedagógusképző intézményeket megnyerni, hogy az ország különböző területeire vigyék oda a képzéseket, megfelelő színvonalon továbbítsák ezeket. Látjuk, hogy nem lesz alkalmas minden pedagógusképző intézmény mindenfajta képzés biztosítására, ezért szorgalmazzuk a konzorciumok, együttműködő partnerek bevonását. Ezzel azt a titkos reményünket is kifejezzük, hogy a pedagógusképző intézmények éppen a továbbképzések kényszerítő okán az alapképzésbe is beletekintenek egy kicsit, és talán igyekeznek azon is gyorsabban végbevenni valamilyen modernizációs változtatásokat.

Ez egy kisebb pályázati kör, de nagyon lényeges: az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények számára, elsősorban az ő számukra kiírt pályázat lesz. Az a célja, hogy azok a gyógypedagógiai intézmények, amelyekben olyan szakmai tapasztalat halmozódott fel az elmúlt évek során egy-egy fogyatékosági típussal, fogyatékosági területtel kapcsolatban, tudjanak segítséget nyújtani a többségi iskoláknak, hogyha ők olyan gyereket fogadtak be, akikhez nekik segítség kell - márpedig kell. Az inklúciónak, az integrációnak, az SNI-integrációnak az egyik legnagyobb gondja, hogy a befogadó iskola pedagógusa nincs felkészülve arra, hogyan bájon a gyerekekkel, mit csináljon vele. Ettől remélünk egy nagyon komoly minőségi változást, és azt, hogy ez a kétfajta intézményrendszer elkezd összeszokni, és együtt dolgozni. Praktikusán is több olyan feladatot szeretnénk majd az létrejövő intézményekre, illetve hálózatra odacímezni, amelyek például a mobilpedagógus-szolgáltatás, a tartósan beteg gyerekek - akár kórházi, akár otthoni -, oktatása, és nagyon szeretnénk egy eszközkölcshálózatot ráépíteni ezekre, hogy azokat a fejlesztőeszközöket, amelyek egy-egy fogyatékosági típushoz nagyon korszerűek, jók, legyen alkalmuk átadni az iskoláknak, és fel is tudják őket készíteni annak a használatára, hogy hogyan kell ezzel dolgozni.

Ez egy egyszeri pályázat, és reméljük, hogy utóbb a nagy regionális hálózatba, illetve az országos hálózatba beépülve kistérségi szintig ki tud majd terjedni.

Ez egy másik kiemelt központi program, amiről beszéltem: ezt az OFI fogja jóváírni megvalósítani. A tartalma a mérés-értékelés, kompetenciamérés, eszközfejlesztés. Tulajdonképpen azért nagyon lényeges, hogy felkészüljünk erre, hogy ebben a kétéves időszakban mi tud ebből megvalósulni, hogy mikor tudjuk mi az iskolai pályázatokba beépíteni ezeknek az eredményeit. Azok a szttenderdek, új eszközök, amelyek ott létrejönnek, megszületnek, a következő két évben - 2009-2010-ben - már be kell forgatni, és minél gyorsabban ki kell próbálni, be kell forgatni a fejlesztésbe, hogy azoknak az eredményei már láthatóak legyenek.

Nagyon sok olyan elem is van ebben a programban, ami reményeink szerint nagyon sok kreatív embert, kreatív műhelyt, intézményt meg fog mozgatni az új tanulási formák és rendszerek, formális, informális tanulási formáknak, az e-tanulásnak a kombinációjával. Ennek több célja van. Egyrészt szeretnénk csökkenteni a lemorzsolódást vagy ennek az esélyét a legveszélyeztetettebb célcsoportokban - tehát van egy preventív célja is -, és van természetesen egy második esély egy másik célcsoport számára, akik már valami módon lemorzsolódtak, hogy ne engedjük őket elveszni.

Nagyon sok olyan területet is be tudunk már vonni a pályázatelőkészítés során, mint például amiről most nagyon sokat beszélünk, az iskolai erőszakkal kapcsolatos dolgokat. Nagyon praktikusán szeretnénk segíteni ezeknek a problémáknak a megoldásában: olyan pályázati lehetőséget kínálunk az intézmények számára, ahol az ő adott problémájára, az adott szituációra,

az adott gyerekcsoport vagy gyerek számára is tudjon támogatást kapni, hogy azt a bizonyos helyzetet hogy oldja meg. Azt gondolom, hogy ez nagyon izgalmas fejlesztési terület lesz.

Mint már említettem, egy makroszintű fejlesztéshez természetesen gondoskodni kell arról, hogy legyen egy olyan támogató rendszer, amelyik képes segítséget adni az egyes intézményfejlesztésekhez. Ez regionális szinten fog tudni igazán megvalósulni, a regionális hálózatokat szeretnénk építeni, amelyek aztán kistérségi lefedettségű szinten tudnak dolgozni. Ehhez az NFT I-ben pályázati úton körülbelül százhusz iskola, tizenkét konzorcium jött létre, amely már kipróbálta ezeket a fejlesztéseket, tehát bázisként ott van, segíteni tud ennek a hálózatnak a működtetésében, illetve huszonegy olyan szolgáltató kapott felkészítést, amelyek majd a következő programidőszakban ennek a hálózatnak, a hálózati tanulásnak az alapjait meg tudják teremteni, le tudják rakni. Ez a pályázat rövidesen ki lesz írva. Ennek az egyik nagyon fontos eleme az, hogy azoknak az intézményeknek, amelyek az NFT I-ben már megtanultak valamit, tudják, hogy mi az a kompetenciafejlesztés, mi az az integrálás stb., és azoknak az innovatív intézményeknek, amelyeknek olyan önálló innovációik vannak, amelyek segíthetnek a többieknek, lehetőségük legyen referencialhelyé válni, és a hálózatban kapjanak olyan szerepet, hogy majd az újonnan a rendszerbe lépő iskolákat támogatassák, át tudják adni azokat a tapasztalatokat, innovációkat, amelyekkel ők már rendelkeznek.

Ebben a munkában nagyon számítunk arra, hogy a közoktatási intézmények mellett bevonnak olyan szereplőket is, akik a közművelődés, az esélyegyenlőség, a régiós fejlesztési területről megjelennek, szeretnénk, ha a közoktatási stratégiák szerves részévé tudnának válni a regionális fejlesztéseknek. Elment a kolléganő az Oktatási Hivatalból, ő igazolni tudta volna, hogy az elmúlt három évben sikerült odáig eljutni, hogy minden régióknak van saját közoktatás-fejlesztési stratégiája, regionális, létrejöttek olyan fórumok – az egyetlen a hivatal bázisán természetesen, mert más régiós intézményünk nincsen –, amelyek meg tudják már határozni, segíteni tudják a saját régiós fejlesztésüket.

Hogy a régió miért olyan nagyon fontos a mi számunkra, ezt csak mellesleg jegyzem meg, hogy ugye 2013 után, a következő fejlesztési időszakban központi programok már nem lesznek, a régióknak mindenféle ágazatban, mindenféle szektorban saját magának kell a fejlesztési terveit megtervezni, elkészíteni, és a pályázatokat, a támogatásokat a megfelelő formában elosztani. Tehát ez az időszak arra is szolgál, hogy megtanítsuk a régiót erre, felkészítsük arra, hogy képes legyen közoktatási szempontból egy következő tervezési időszakban artikulálni a saját igényeit, a saját elvárásait érvényesíteni tudja, és be tudja építeni a régió teljes fejlesztési elképzelései közé, összhangban azokkal. Ezért aztán ennek a hálózatépítésnek például az is az egyik nagyon fontos célja, hogy a régió legyen ebbe bevonva, a régiós fejlesztési tanácsok és ügynökségek szerepeljenek, jöjjenek, dolgozzanak velünk együtt, legyenek érintettek és érdekeltek a közoktatás-fejlesztésben.

Ezek azok a pályázatok, amikre utaltam. Nem mellékesek, nagyon fontosak, különösen, hogy mellettem ül Csermely professzor úr, hiszen itt van a tehetséggondozás is ezek között, amelyben például két pályázati programunk is lesz, egy iskolai és egy iskolán kívüli, hogy ilyen nagyon leegyszerűsítsem, az egyiknek ő a gazdája, a másiknak többé-kevésbé egyelőre én, amíg ezt el nem adom valakinek. Igyekeztünk felépíteni, összeépíteni egy olyan tehetséggondozó programot, amely ugyan két pályázati elemből áll, de egymásra épül, és egymást nagyon komolyan kiszolgálja. A mi célunk, hogy az oktatásban, az intézményekben tudjanak mit kezdeni a tehetségekkel, tudják felismerni, tudják, hogy mit kell vele kezdeni, hová lehet irányítani, ha segítségre van szükség, és akkor találkozunk majd, tanórán kívüli keretben, azokkal a gyerekekkel. Azt reméljük, hogy a két rendszer így össze tud dolgozni. Az intézményi

tehetségkutatásban mi még nagyon komolyan számolunk azzal is, hogy a meglévő, például tanulmányi versenyünket korszerűsítsük egy kicsit, és legyen alkalmunk esetleg olyan versenyek vagy projektek létrehozására, tehetséggondozó projektek megvalósítására is, amelyek például a területi egyenlőtlenségeket tudják egy kicsit mérsékelni, és azoknak a tehetséges fiataloknak a számára is lehetőséget tudunk nyújtani, akik eddig nem tudtak eljutni ezekre a fórumokra például. Itt vannak azok az eltérő oktatási igényű csoportok is, akiknek a programjait szervezzük.

Én azt gondolom, hogy elég hosszan beszéltem, de így talán viszonylag teljes képet tudtam önöknek nyújtani. Köszönöm szépen a figyelmüket.

ELNÖK: Nagyon köszönjük, Zsuzsa! Van-e kérdésük az előadóhoz? *(Jelentkezésre:)* Hadházy Tibor!

DR. HADHÁZY TIBOR: Nekem van két nagyon egyszerű kérdésem, amit kérem, hogy erősítsen meg, amennyiben egyáltalán a kérdés jó, mert nyilván olyan a felelet, amilyen a kérdés.

Az egyik, azon túl, hogy én nagyon köszönöm, mert nagyon sok fontos elemet tartalmazó, átgondolt programról van szó, és egy hosszú, távlatos tervezésnek a végiggondolt képét láttuk most. Az első apró kérdésem az, hogy milyen széles körű konszenzuson nyugszik ez. Kérdezem ezt azért, mert elhangzott a mondatok között, a nagyon részletes ismertetésben, amit szintén köszönök, hogy a pályázók az iskolafenntartók lesznek. Természetesen mindenkinek az lesz az érdeke, hogy pályázzon, okkal vagy ok nélkül – most tessék jól érteni ezt a mondatot. Itt a felsőoktatási példát is tudnám mondani egy kicsit, hogy óriási innováció történt, történik a felsőoktatásban, ugyanakkor a létszámadatok úgy alakulnak, hogy ezek nem biztos, hogy mindannyian kellőképpen kihasznált beruházások lesznek. Tehát van egy ilyen távlatos tervezés mögötte, hiszen itt több évről van szó.

A másik kérdésem, hogy jól értettem-e azt, hogy a tartalomfejlesztéssel kapcsolatban elhangzottak azt is jelentik, hogy itt nemcsak épületberuházás és informatikai beruházás pályázati lehetőségei nyílnak meg, hanem a tartalomfejlesztésbe beleértendő módon az oktatás pedagógiai környezetének feljavítását biztosító... Most egészen konkrétan a természettudományok oktatására gondolok, amelyek eszkozháttére, eszkozellátottsága a nyolcvanas évek közepén megrekedt szintet mutatja, azóta nem mozdul, és sok ok visszavezethető arra a mostani válságos helyzetben, hogy ez nem került fejlesztésre. Magyarul eszkozfejlesztésre is lehet-e pályázni, mert erre óriási szükség lenne ezen a területen.

Tehát ez a két kérdés, az egyetlenegy mondatos megjegyzésem pedig az, hogy saját korlátom az, hogy szokni kell még ezt a kifejezést, hogy „szolgáltatói kosár”, mert én az iskolát valahogy, nyilván régi kötődésem miatt, egy picikét ezen túllépőnek képzelem. *(Elnök: Mi zavar ebben? A „kosár”?)* Nem. A szolgáltatás zavar benne. Én nem szűkíteném le az iskola tevékenységét szolgáltatói valamivé.

HORN GYÖRGY: Nem az iskola szolgáltató, hanem az iskolának szolgáltató. *(Dr. Szabados Lajos: Egyébként jogos a felvetés.)*

DR. HADHÁZY TIBOR: Ja, akkor rosszul értettem. Azért kérdeztem, mert nem biztos, hogy én jól értettem, és most kérdésekre volt lehetőség. Köszönöm szépen.

DR. HÁMORINÉ VÁCZY ZSUZSANNA: Szabad válaszolni akkor?

ELNÖK: Ha nincs több kérdés... De mindjárt is válaszolhat, lehet, hogy az újabb kérdést gerjeszt.

DR. HÁMORINÉ VÁCZY ZSUZSANNA: Nem, csak mert a konszenzust kérdezte a tanár úr. Ehhez csak annyit tudok mondani, hogy ebben nagyon sok szakértő, szakértői csoport dolgozik egyrészt. A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség pedig már az operatív programokat is, majd aztán az abból elkészült akció- vagy cselekvési terveket is minden alkalommal, én úgy tudom, hogy minimum 30 napos társadalmi egyeztetésre kitette, sőt, a pályázatokat is, minden egyes megjelenő pályázatot is, amelyhez mindenkinek van módja, alkalma szólni, hozzá is szoktak szólni, szoktak is módosulni ezek. Tehát ha ezt lehet annak tekinteni, akkor mi a magunk szempontjából, a magunk lelkiismerete miatt nagyon-nagyon sok szakterülettel, szakmával, szakértővel egyeztetünk, mielőtt egy ilyen programot végrehajtunk, folyamatosan dolgozunk a terveken. Ez volna az egyik.

A másik, nem is tudom, azt hiszem, a szolgáltatói kosár... *(Dr. Hadházy Tibor: Előtte még az eszközök!)* Ja, az eszközbeszerzés. A tartalomfejlesztési költségekben tehát van egy körülbelül 10 százalékos, a pályázati támogatás 10 százalékát van lehetősége az intézménynek arra használni, ami nem informatikai eszközbeszerzés. Az informatikai eszközbeszerzést központilag megteszik, gyakorlatilag minden intézmény meg fogja kapni azt az alapszettet, ami alapján korszerű informatikai ellátottsággal fog rendelkezni. Ha ő nyer ezen a tartalomfejlesztési támogatáson 25 millió forintot, akkor ennek a 10 százalékáért ő bútort, természettudományos szemléltető eszközt, bármit vehet, a saját belátása szerint.

A szolgáltatói kosárra nincs jobb szó. Megmondom őszintén, én vagyok az egyik bűnös, mert az OECD-ben dolgozom különböző programokon, és ott amiket összeszedünk modulokat, dolgokat, egy toolboxba tesszük, ami tulajdonképpen szerszámosládát jelent. Senkinek semmi baja nincs ezzel, de így nem lehet lefordítani, viszont mégis kellett találni egy olyan elnevezést, amibe különböző dolgokat teszünk bele. Hiszen nemcsak továbbképzés van ebben, hanem benne vannak az új segédanyagok, matematikai eszközök vagy nem tudom, mik. Boldogan vesszük a javaslatot, hogyha ennél jobbat találunk ki. E pillanatban ez, ha úgy tetszik, egy munkacím. Az iskolát nem bántotta meg ezzel senki, csak szeretnénk volna egy elnevezést találni, de e pillanatig nem sikerült jobbat. Lehet rajta javítani.

ELNÖK: Nahalka István!

DR. NAHALKA ISTVÁN: Két egyszerű kérdésem van. Hol van ebben a rendszerben a komprehenzív iskola fejlesztése? Azt hiszem, tudom a választ, de szeretném hallani is.

A másik pedig, hogy a természettudományos, és általában ezeknek az oktatási programcsomagoknak a fejlesztésével melyik cég lesz a kettő közül megbízva?

DR. HÁMORINÉ VÁCZY ZSUZSANNA: Pályázat.

DR. NAHALKA ISTVÁN: Bocsánat, melyik fogja irányítani?

DR. HÁMORINÉ VÁCZY ZSUZSANNA: Az Educationál van a fejlesztés koordinációja, de mi ebben például nagyon erőteljesen számítunk erre a testületre ennek az előkészítésében és a követésében is.

Csak egy fél pillanat még: Nahalka tanár úrnak mondanám, hogy a komprehenzív iskola az új iskolánál, az új tanulási formáknál és a területfejlesztésnél három pályázattal is érintett, illetve az önálló innováció egy iskolának, amikor egy település pályázik vagy egy kistérség, egy fenntartó pályázik, úgy, hogy mi ajánljuk neki a komprehenzív modellt mint lehetséges formát, amivé át tud alakulni. Erre a követő iskolai pályázatban is van lehetőség. Kifejezetten külön a területi fejlesztésnél van egy. Nemcsak erre, hanem más ilyen modellek kifejlesztésére is szeretnénk ösztönözni, amelyek arrafelé viszik a dolgot. Legalább három olyan pályázat van tehát ebben a kétévesben, ami, azt gondolom, tudja segíteni. És a következő években, ha már lesznek tapasztalataink, ha látjuk, hogy az intézmények hogy állnak, az intézmény-összevonások sorsát is szeretnénk megnézni, hogy mi történt. Rémtörténeteket meg sikertörténeteket is hallunk, csak a rémtörténetek többen vannak, olyanok, hogy a település összes intézményét összevonták, és most a nyolcvanhét intézményből lett egy, innentől kezdve a pedagógiai munka, meg a pedagógiai programok hatékonysága már kérdéses. Itt most erre egy olyan kutatói programot szeretnénk elindítani, amiről majd lesznek visszajelzések. Azt gondolom, azok alapján könnyebb egy következő időszakban olyan pályázatokat kiírni, amelyek a fejlesztéseket olyan irányba befolyásolják, amelyek, reméljük, egy minőségibb oktatáshoz vezetnek.

DR. SZEBEDY TAS: Kérdésem volna. A kolléganő utolsó mondatával a többcélú és összevont formában működő intézményekre utalt. A kérdés arra vonatkozik, azáltal, hogy az intézményfelújításnál előnyt élveznek a többcélú, összevont, társulási formában működő intézmények, és erre a fenntartó pályázik, nem egy burkolt felszólítás-e pályázati úton arra, hogy növekedjenek az összevonások, vagy ez követése a már előállt helyzetnek. Sikertörténetről én nem sokról hallottam, de rémtörténetről elég sokról. *(Dr. Hámoriné Váczy Zsuzsanna: Egyszer megosztjuk egymással. Én tudok ilyeneket.)* Nagy örömmel venném, de egy ilyen fajta pályázati felhívás, ami a fenntartónak szól, értelmezhető indirekt sarkallásnak, hogy akkor lehet jól pályázni, hogyha a jelenleg működő intézményhálózatot minél inkább ilyen többcélú és összevont intézményhálózatként kezelik.

DR. HÁMORINÉ VÁCZY ZSUZSANNA: Ezeket a pályázatokat nem mi írjuk ki, az oktatási tárcának köze nincs hozzá - ezt szeretném hangsúlyozni. Ha már ennyire kevés a pénz, és ennyire sok iskolának kellene támogatást nyújtani, tulajdonképpen az egységes, befogadó iskolára - aminek az elterjesztését az oktatási törvény is támogatja - gondoltunk. Ha már nem lehet igazságosan elosztani ezt a pénzt, és valami módon indokolni is kellett - de ezt vagy figyelembe vette a régió, vagy nem -, mi mondtuk, hogy nézzék meg: ahol látszik az, hogy perspektívában ott van. Az NFT I-ben a 140 felújított iskola közül nyolcat zártak be azért, mert azóta nincs gyerek. Nekünk valami módon felelősséget kell vállalnunk vagy gondolnunk kell a fenntarthatóságra is. Akkor is a fenntartó pályázott erre. Azért pályázik egy új épületre vagy egy felújításra, hogy majd akkor versenyképes lesz, és lesz neki gyereke, holott tudjuk, hogy ettől még gyerek nem lesz. Mindenképpen szeretnénk volna ezt kiküszöbölni. Én azt gondolom, ez volt mellette, hogy ha már valami módon el kell osztani ezt a pénzt, úgy, hogy fenntartható legyen, hogy hosszú távon sok gyerek tudjon ebből részesülni, akkor ezt vállalni kell. Ezeket szeretnénk volna.

HORN GYÖRGY: Részben Zsuzsához, de inkább a tanácshoz fordulnék néhány fontos megjegyzéssel a támogatások kapcsán.

Az elmúlt időszakban valamennyi fejlesztés legalapvetőbb problémái közül kettő olyan, amire szerintem az OKNT-nek reagálni kellene. Az egyik a finanszírozásnak az a rendszere. Az az elterjedt álláspont van fejlesztő körökben, az iskolák, intézmények körében, hogy nem érdemes pályázni, mert ez csak olyan terheket ró a fenntartóra és magára az intézményre, amit ha lehet, kerüljön el. Nem sorolom fel, de százas nagyságrendben tudnék sorolni olyan intézményt, ahol rendkívül súlyos problémákat okozott, és nem látszik az NFT II-ben az ebből való kiút. Arról van szó, hogy 10-20 milliós nagyságrendű utófinanszírozási elmaradások vannak olyan intézményeknél, ahol az egész költségvetés ennyi. Azt gondolom, hogy ebben az OKNT-nek lenne dolga, hogy ezzel kapcsolatban egy általános felhívással forduljon nemcsak az OKM-hez, hanem az NFT-központhoz.

A másik megjegyzésem is ehhez kapcsolódik, hogy ez tarthatatlan. Tarthatatlan, hogy a magyar pedagógustársadalom egésze, legalábbis a fejlesztők nagy része, az első NFT-t követően rettegve figyeli azokat az egyébként óriási pénzeket, amik feléjük közelednek, és mindenki félreugrik előle. Ez szerintem egy nagyon súlyos probléma, ami alapvetően az eljárás rendezetlensége, a döntési kompetenciák, úgy mondom, egyeztetési eljárás elképesztő bonyolultsága, és hogy mást ne mondjak, a két minisztérium, a szakképzés és az OKM közötti alkudozások, néhányban volt szerencsém – hogy mondjam – áldozatként részt venni, a fejem beszorult közéjük, vagy hogy mondjam, szóval ez egy borzasztó történet. Miközben itt egy óriási fejlesztésről van szó, aközben egy súlyos elidegenedést látunk, ahelyett, hogy kiváltana egyfajta... (*Dr. Szebedy Tas: Eufóriát.*) Ha nem is eufóriát, de legalább egy kis elégedettséget, vagy valamit. Merthogy én ezt egy olyan súlyos problémának tartom, hogy szerintem erre az OKNT-nek egy általános nyilatkozattal kellene reagálni, miszerint nem konkrét dologról van szó, hanem arról, hogy ez így tarthatatlan. Lehet itt akármekkora fejlesztéseket kifejteni, kivetíteni, a dolog lényege szerintem az elmúlt időszakban súlyosan sérült, az intézményátszervezésektől kezdve számtalan történet van erre. Ez az egyik, amit nagyon fontos kérdésnek tartok.

A másik, ami általában a fejlesztéssel kapcsolatos problémám – bocsánat, három lesz, nem kettő, mert van egy harmadik –, hogy itt a fejlesztési célok kijelölése során egy folyamatos lobbizás, politikai, szakmai, közoktatási lobbizás, tehát sokféle terület egyeztetése zajlott, amiből egyszerűen nem maradt forrás az autonóm fejlesztésekre. Arról van szó, hogy a rendszer logikájából következően az érdemi problémába beleütközők számára nincsen olyan lehetőség, és ezt nagyon sokszor elmondtam, hogy egy összeget ki kell jelölni, ami az autonóm fejlesztések felé mozog. Mitől lenne fejlődés, ha egyszer az alappozíciókban... Most Csermely Péterre nézek: hány éve folyik a tehetséggondozási alkudozás? Egyszer csak monopolhelyzetbe kerül, és ott áll, szerintem kétségbeesve, de ezt ő tudja, hogy mi a csudát csináljon így. Ez a szívóhatás berántotta, politikai alkuvá vált, középpontba került – integráció, esélyegyenlőség és még sorolhatnám, most megjelent a nemzetiségek, kisebbségek kérdése, és még sorolhatom, lesznek ilyen jelszavak. Ezekre aztán kell költeni pénzt, és akkor visszafelé görög a dolog, hogy na, akkor ki fogja ezt, ahelyett, hogy itt a fordított folyamatnak legalább az esélyét megtartaná a rendszer.

Én alternatív iskolai körben mozgok, hány olyan történet van az én köreimben, ami abba bukott bele, hogy vagy győzött, vagy nem győzött. Tehát én azt gondolom, hogy ezt a... Mindannyian tudunk ilyen történeteket. Úgy látom, hogy itt a fejlesztés egész logikájába be kell építeni a magyar valóság esélyeit, és egy autonóm fejlesztési körre elkülönített forrásokat kell biztosítani.

Ezt a kettőt akartam mondani, de közben eszembe jutott egy harmadik, ami legalább ennyire fontos. Azt hiszem – most nincs itt Tibor, de ő vetette fel, egy kicsit ilyen indirekt módon, az ő ismert módján – hogy jó, jó, de hogy lehet ebből majd pénzt csinálni a tényleges – ő

azt mondta – eszközökre. Valójában arról van szó, hogy beindult fejlesztések a szakadék szélére jutnak, nincsenek tovább, magára a működésre a továbbiakban nincsenek források. Vagyis én azt gondolom, hogy ez kormányzati szinten is, fenntartói szinten is rendezetlen, nevezetesen olyan pályázati rendszert kell majd kialakítani, ahol a saját rész nem a fejlesztésre vonatkozik, hanem a működésre. A saját rész alatt én értem a magyar kormány saját részét is. Tehát akkor, amikor arról szól az EU-val való alkudozás is, hogy elindul egy rendszer, ott a további működés feltételei egyszerűen nincsenek biztosítva; nem mondom, hogy soha, de többnyire, ami szerintem egy nagyon komoly probléma. Most nem a felsőoktatásról, kizárólag a közoktatásról beszélek. Azt gondolom, hogy ezt érdemes lenne mérlegelni, azzal, hogy itt a kisebb összegekről beszéljünk akár, a fejlesztésre, és hogy legyen a 27 milliárd 17 milliárd, és 10 milliárd legyen az, ami a további élhetésével foglalkozik.

Mind a hármat, ha egyetértetek vele, elsősorban azért mondom, mert az érintetteknek egyáltalán nem új, amit most mondok, hogy a tanács, ha már egyszer meghallgat egy ilyen hosszú távú, átfogó, szerintem logikusan végiggondolt programot, hogy itt, ha nem is most, de határozatot hozhatna ezekről a dolgokról. Köszönöm szépen.

ELNÖK: *(Jelentkezésre:)* Igen?

DR. HÁMORINÉ VÁCZY ZSUZSANNA: Egy kiegészítést hadd tegyek ahhoz, amit Gyuri mondott, anélkül, hogy most elkezdenék válaszolni, mert azt hiszem, tényleg mindnyájan tudunk mindent.

Egyrészt az, hogy működésre fordítható rész, ebből az kizárt. Ugye többféle strukturális alapból jönnek be a támogatások. A strukturális alapokhoz nagyon komoly uniós rendeletek kapcsolódnak, az uniós rendeletek ezt nem engedik meg, sőt, tiltják. Ugye a probléma az, hogy egy ilyen országban, ahol gyakorlatilag féllábas fejlesztés van – én ezt így hívom. Dolgoztam olyan országban, ahol nem így van. Ahol van állami forrás a fejlesztésre, van állami forrás is, és van strukturális alapforrás is, akkor ezt, ahogy te mondd, tökéletesen egyensúlyban lehet tartani. Miután Magyarországon az elmúlt évtizedekre visszamenőleg összesen nem volt annyi fejlesztési forrás, mint mondjuk a HEFOP NFT I-re, ezért mindenki dobálja azt a szerencsétlen programot, de kevesen tudják, hogy nem lehet másra fordítani.

Az ország is, hogy hogy használja ezt fel, ez megint egy súlyos kérdés, ez egy döntés kérdése. Magyarország mindig úgy döntött, hogy amit a strukturális alapokból maximum ki lehet szedni, mi azt elkérjük. Kicsit arról mindig elfeledkezett, hogy ehhez az önrészt is hozzá kell tenni a saját büdzsénkből. Azok az országok, akik óvatosabban terveznek, én például jól ismerem a cseh, a szlovák, a portugál módszert, tehát akik nagyságrendileg körülbelül hasonlóan működnek, ők nem ezt csinálták, hanem a lehetséges forrásoknak csak a felét kérték el, viszont, amit te mondasz, ehhez saját forrásaik voltak. De ezek nem, hogy mondjam...

Annak viszont mérhetetlenül örülök, hogy Gyuri felvetette, hogy az OKNT, ami tekintélyes testület, szóvá tenné, hogy a pénzek, a támogatások elköltségében az eljárásrend nem lehet ugyanaz egy költségvetési intézményre, mint egy vállalkozásra. Ez például rendkívül fontos lenne, mert én azért tudok harcolni, és eredményesen harcoltam is, hogy a végén van ugye egy 20 százalékos visszatartás, amit nem fizet ki az intézménynek addig, amíg minden be nem fejeződik, amíg el nem számolt – itt a csőd legtöbbször –, hogy ez ne legyen 20, hanem legyen csak 15, tehát ilyen kicsiket lehet, vagy 5, vagy 10, tehát ilyen kicsiket el tudunk érni. De alapvetően, kardinálisan az a kérdés, hogy egy kalapba beleönteni minden támogatandót, ezt egyetlenegy ország sem csinálta. Az íreknél például a strukturális alapok igénybevitelénél 15 lépcső volt.

Tehát megtették azt, nagyon nagy előkészítő munka persze, tehát nem a „kinek mennyi pénz jut, és azt gyorsan körbekerítem”-mel foglalkoztak, hanem azzal, hogy melyik ágazatnak, melyik szektornak mik a sajátosságai, és a sajátosságának megfelelően kell szétosztani, és így kialakítani az eljárásrendet. Szerintem erre nincsen mód, jóváhagyott eljárásrendek, kormányrendeletek vannak erre, viszont borzasztóan fontos lenne, hogy egy ilyen testület ebben felemelje a hangját, hogy ne így legyen.

ELNÖK: Szeretném ezt mindjárt megragadni, hogy operatívak legyünk, hogy segítsen megfogalmazni egy olyan OKNT-javaslat szöveget (*Dr. Hámoriné Váczy Zsuzsanna: Boldogan!*), amelyik ebből a szempontból célratörő és szakszerű. És akkor gondolom, hogy szívesen csatlakoznak hozzá, Péter, Gyuri... (*Dr. Hámoriné Váczy Zsuzsanna: Mindannyian, azt hiszem. Nagyon szívesen.*) És akkor ezt látatlanban, miután itt a bólogatásokból látom, hogy nem kész szöveget kell megszavaznunk, hanem azt, hogy az OKNT felkéri önt, hogy az ön vezetésével fogalmazódjék meg egy olyan szöveg, amely ezt a fajta pályázási labilitást vagy egyensúlytalanságot segít kiegyenlíteni, felszólítja a kormányzatot, vagy az ebben döntésre illetékes szerveket, hogy ezt az anomáliát orvosolják. Jó? Gyuri? (*Horn György: Nekem elfogadható.*)

(*Jelentkezésre:*) Parancsolj!

DR. CSEH SÁNDOR: Egy nagyon rövid kérdés a gyakorlóiskolákkal kapcsolatban: a rendszerben nem kimondottan felújításokra fordult...

DR. HÁMORINÉ VÁCZY ZSUZSANNA: OM-azonosítóval rendelkező intézmény mindenre pályázhat. Hozzáteszem, hogy a gyakorlóiskolák jobb helyzetben vannak, mert például a pedagógiai kultúra korszerűsítésénél nagyon jó lenne, ha pedagógusképzési intézmények mögött álló gyakorlóiskola volna, amely be tudná mutatni, hogy mi történik. Erre szintén van mód és lehetőség.

GÖRBE LÁSZLÓ: A magániskolák és az egyházi fenntartású iskolák hogy vehetnek részt a pályázatban? A másik: Hadházy tanár úrhoz nyomatékosan csatlakozom. Az iskolák olyan mértékig el vannak maradva a természettudományos tárgyak kísérleti eszközei tekintetében, az érettségi bizottság pedig folyamatosan gyakorlati érettségit ír elő emelt szinten, aminek erejükön felül igyekeznek megfelelni, de ha ehhez nem kapnak egy komolyabb segítséget, akkor csak nehezebb helyzetbe hozzuk a gyerekeket.

DR. HÁMORINÉ VÁCZY ZSUZSANNA: Semmilyen megkülönböztetés nincs az intézmények között: pontosan ugyanolyan támogatásban ugyanolyan feltételek között részesülhetnek akár állami, akár magán vagy önkormányzati fenntartású iskolák.

Az eszközbeszerzéssel kapcsolatban én csak azt tudom mondani, hogy a támogatási keret 10 százalékáig terveznek- itt megint hozzáteszem, hogy nyilván állami forrásokat kellene az ilyen fejlesztésekhez rendelni. Ezek meg fognak történni akkor, hogyha a természettudomány tantárgy oktatása is más keretek közé kerül valamilyen szinten - ha kerül. Ez egy kérdés.

Egyetlenegy dolog még: a Gyuri felvetésére nem reagáltam, az önálló kreatív pályázatokra. Lehet, hogy épp nem voltál itt, de beszéltem róla, hogy van ilyen, lesz ilyen. Ez a 3.2.1. Legalábbis nagyon keményen harcolunk, hogy ez az összegkeret még tovább nőjön, és a következő két évre még nagyobb legyen. Amikor azt gondoljuk, hogy a saját innováció,

valamilyen adott cél elérésében. Úgy nem lehet pályázatot írni vagy támogatást odaadni, hogy általában találj ki valamit, de ehhez mi ezt tudtuk kitalálni, hogy az adott célcsoport számára például, vagy adott probléma, helyzet számára megoldást kereső projektekhez tudjon kapni pályázati forrást, támogatást az iskola, sőt, kapjon hozzá olyan szakmai segítséget is, ha igényli. Például az iskolai erőszak, tanárverés - vagy nem tudom, milyen ügyben - nyilván nem azzal az egy gyerekkel kell foglalkozni, és lehetőleg nem azzal, hogy rúgjuk ki, hanem hogy hogyan lehet kezelni ezt a dolgot és hogy lehet azt az egész csoportot kezelni, amelyben ez a dolog kitermelődött és előfordult. Nyilván kell hozzá pszichológust keresni, meg nem tudom, kicsodát, tehát hogy erre mindre legyen lehetősége az intézménynek. E mellett természetesen olyat is, amire nagyon jó példát láttam most Franciaországban: a francia nyelvet beszélők például hogyan tanítanak több órát úgy, hogy egyaránt részt vesznek benne a belga meg a svájci francia nyelvűek is. Ezek két-három éves projektek, és jó, hogyha az illető ország ezeknek a fenntarthatóságáról tényleg gondoskodik, hogy utána ezek hogyan kerülnek be, mondjuk jó gyakorlatként, hogy ezekből tudjanak valamit profitálni, legalábbis a saját fejlesztéseikbe visszaforgatni.

DR. HUNYADY GYÖRGYNÉ: Ez a 3.2.1?

DR. HÁMORINÉ VÁCZY ZSUZSANNA: Igen, az új tanulási formák.

DR. NAHALKA ISTVÁN: Elnézést kérek, hogy másodszor szólok hozzá, de nem tudtam, hogy ilyen fontos tartalmi kérdésekben is vitatkozunk majd itt. Gyuri mondott három fontos kérdést, mindegyiknek a felvetésével, és ahogy ő elmondta, azzal is egyetértek. Szeretnék még kettőt hozzátenni: az egyik az idő problémája, a másik a tudás problémája. Késésben vannak a programban - azt hiszem, erről nem kell többet mondanom. Megint belemegyünk azokba a csapdába, amikbe az NFT I. esetében belementünk: az előkészítésre volt kilenczinednyi idő - most túlzok egy kicsit, de nem olyan rettenetesen -, és magára a fejlesztésre volt egytizednyi. Ez szörnyű.

A másik a tudás kérdése. Ahogy én - nemcsak ebből, sok minden másból is - látom, hogy milyen pályázatok lesznek, milyen feladatok lesznek, bennem mindig élesen felvetődik a kérdés, hogy megvan-e Magyarországon az a tudás, ami ehhez kell, kellő számú ember, kellő minőségű tudás, kellő felkészültség ahhoz, hogy lehessen csinálni. Ebben a pillanatban sem látom megnyugtatónak ezt a dolgot. Persze, ezen lehet segíteni azzal, hogy a programokon belül erősíteni kellene a tanulás részét. Akik valamit csinálnak, számukra legyen kötelező módon - időt is biztosítva rá, költségeket is biztosítva rá - egy olyan része a feladatnak, ahol mindenképpen tanulnak.

DR. HÁMORINÉ VÁCZY ZSUZSANNA: Az időről én nem tehetek. Sajnálatos, de már benne vagyunk a csapdában, mert nekem a múlt héten le kellett adnom a 2009-2010-re vonatkozó akciótervet úgy, hogy egy tollvonás, egy lépés nem történt az előzőhöz. Ez majd nyilvánvalóan írói munkásságom szerves részét fogja képezni, mert a fele se lesz igaz. De a kormány jóvá akarja hagyni. Én köztisztviselő vagyok, én ezt a feladatot megkapom, meg tudom írni, mert úgy veszem, mintha az előző szóról szóra megvalósult volna. Egyszer biztos meg is fog. Ezzel részletesen nem foglalkozik a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség.

Hogy miért nem tud indulni, nekem erről magánvéleményem van, de ezt most nem tudom önökkel megosztani. Az biztos, hogy ha nem indulnak el nagyon gyorsan a programok, akkor a közoktatás modernizációja, ami sajnálatos módon máshol nem tudott megjelenni, csak ezekben a

programokban, meghal. Ez ilyen egyszerű. Tehát hogyha szót lehet emelni eljárásrendi kérdésekért, akkor ezért pláne, mert a második tanév esik ki. Hiába mondom egy bürokratának az irányító hatóságnál, hogy a gyerek nem áll meg a növésben, és hogy a pedagógus, ha volt neki bármilyen elkötelezettsége, lelkesedése, most már, az azért is elmúlt, mert csődbe ment az iskolája, nem fizették ki a pénzét. A dolog egyre megy lefelé. Ha lehet ilyet mondani, ha lehet itt kiabálni segítségért, az nagyon fontos lenne, hogy segítsenek hangosabbnak lennünk. Én tényleg azt gondolom, hogy nagyon súlyos a probléma.

A másik, amit tanár úr fölvetett, hogy ehhez tudás részben nincs. Annyi előrelépés született, hogy minden kiemelt programhoz olyan területeken bármi, ami meghaladja az 1,5 milliárdot, nemzetközi szakértő felkutatása és alkalmazása a kötelező. Ezek nyilván uniós kiírásokban fognak megvalósulni, van is javaslatunk már bizonyos területeken. Az Unióban ismerjük az irodalomból, hogy kik azok, akiket érdemes volna megkérdezni. Azt hiszem, ebből a szempontból egy kicsit jobb lesz. Abban nem vagyok biztos, hogy ezeket a kiváló embereket itt majd hogy fogják fogadni. Lehet, hogy nagyon sok pénzért nagyon sok szakértői pénzért itt fog ülni egy angol - egy nap 700 euróért -, és kiváló dolgokat fog nekünk mondani, amivel segíteni akar, de ez azért nem oldja meg a helyzetet. Ahhoz két fél kell. De elindul ebben valami.

DR. KARLOVITZ JÁNOS: Nagyon köszönjük a nagyon gondolatébresztő és őszinte szavakat. Három kérdés merült fel bennem. Az egyik, ami a Horn Györgyéhez kapcsolódik: a beruházás után a fenntartás valóban - voltam tisztkben is meg más helyeken is, iskolákban. Az a probléma, félnek attól, hogy felépítés, felújítás után megakad a dolog.

A másik kérdés az, hogy ahogy tapasztaljuk, elég sok pénz elfolyik a „kanyarokban”. Van-e ennek valami orvossága, vagy kidolgoztuk-e már ellenszerét annak, hogy ne menjenek el úgy potyára pénzek, hogy a végén egy programból alig marad valami megfogható.

A harmadik, ami személy szerint, a kiadók szempontjából érint, meg érdekel, hogy vannak olyan innovációk, amik nem is kerülnének sok pénzbe, vagy alig valamibe, tehát mondjuk természetismeret, állampolgárság, gazdasági ismeretek. Kiadók tömege, tucatjai készen állnak, sőt, már vannak ilyen anyagaik, csak várják a jelet, hogy beléphessenek a dologba. Tehát vannak olyan pályázatok, amikor nem a pénz a csalétek, hanem maga az engedély, maga a beintés. Olykor nem érti az ember, hogy borzasztó akadályokat gördítünk olyanoknak, akik maguk, saját erőből próbálnak, és le is tesznek valamit az asztalra, és aztán ugyanarra a témára pedig van olyan pályázat, hogy nulláról indulok, és a végén alig marad belőle valami, mert nincs is a tarsolyukban elegendő, csak a pályázat szabályainak, szabványainak megfelelnek. Tehát mondjuk a pályáztatás nem lehetne egy kicsit kreatívabb és egy kicsit nyomkövetőbb, meg valóságkövetőbb, hogy ezek az elfolyó pénzek, meg kanyarok, meg nehézségek..?

Én tudom, hogy rengeteget kínlódnak, és azt is sejtjük, én meg vagyok győződve arról, hogy az EU-ban olyan bürokrácia van, hogy eszméletlen, és diktátumok, és más alaptól indulnak ki, mint mi. Én emlékszem a világbankosokra, amikor idejöttek és javasolták, hogy legyen több könyv, és próbáltuk nekik mutogatni, hogy itt már van, elfordultak, és rohantak ki, hogy ne is lássák, hogy itt már tankönyvek vannak, mert ők azt tanácsolták, hogy két-három gyerek tanuljon egy tankönyvből, mert ezzel jöttek, és nagyon nehéz őket meggyőzni, hogy itt más viszonyok vannak. Ennek ellenére jó lenne, ha mondjuk ez a pályázati rendszer is egy kicsit kreatívabban és a sajátosságokat figyelembe véve tudna fejlődni. Sok sikert kívánok!

ELNÖK: Hunyady Zsuzsa!

DR. HÁMORINÉ VÁCZY ZSUZSANNA: Hadd válaszoljak, mert el fogom felejteni! Nagyon rövid lesznek.

János három dolgot kérdezett. Az egyik az, hogy ugye a pályázati rendszert lehetne kreatívabbá tenni. Szerintem a szakmai pályázati kiírások szakmailag rendben vannak koncepcionálisan, az eljárásrendekkel lehetne vitatkozni, hogy az értékelés mindig nagyon tárgyilagos-e, meg hogy megy, ezzel is lehet, de ezek mind egy ilyen nagy, NFÜ-s, fejlesztési ügynökségi kérdések legtöbbször, vagy irányítóhatósági kérdések.

Az, hogy pénzek elfolynak: azt gondolom, hogy én tudom, mire gondolsz, de mindjárt válaszoltál is, mert van egy brüsszeli bürokrácia, meg van egy posztsztálinista bürokrácia. Ez a kettő találkozott, ez nekünk egy nagyon kellemetlen helyzet, de mégiscsak így van, hogy ez a kettő együtt valami hihetetlen, hogy milyen terheket ró rá, kezelhetetlen. *(Közbeszólás: Kreatív! – Derűlttség.)* Igen, kreatív, így is lehet mondani.

Azon kívül most főnt, ugye ott ülnek húszan, és tervezünk egy központi programot, és amikor az ember mondja, hogy ezt a szakmai feladatot így kellene megcsinálni, akkor azt mondja nekem, hogy de azt nem lehet, mert a közbeszerzés így-úgy. Pontosan ebbe ütközünk mindig, ahogy itt elhangzott, hogy a megvalósítási idő rövid, ugyanakkor elképesztő előírások vonatkoznak rá, és tízszer annyiba kerül, miközben tudom, hogy három ember ért ebben az országban mondjuk egy területhez, és nekem azt a három embert oda kellene hívni, le kellene ültetni, megbeszélni vele, és akkor lenne valami. Eközben nekem közbeszerzést kell kiírni arra a háromra is, ha így tetszik. Ezek rettentő bonyolult dolgok, és nem gondolom, hogy ebben gyors előrelépés lesz. Ezek bizonyos dolgoknak kedvezni is tudnak, a szakmának nem, ez egészen biztos, de ebben nem nagyon tudom, hogy ilyen gyorsan előre tudunk-e lépni.

A pályázati kiírások kreativitásával, a fejlesztésekben, hogy ki, mikor tudna már elindulni... Bár indulhatna! De azt gondolom, hogy azért ilyen hatalmas pénzeknél, ahol egy ország egy oktatáspolitikai irányába, vagy egy irányba akar fejleszteni, azért például azt megvárni, hogy a természetismerettel mi a mi szakmai, szakmapolitikai álláspontunk, azt nem kellene megelőzni. Tehát én a magam részéről szeretném látni, hogy abban konszenzus legyen, egy szakmai konszenzus, hogy konkrétan milyen tantárgyakat vagy milyen területeket fog érinteni majd ez a fejlesztés, illetve hogy akkor ez mire terjedjen még ki. Tehát addig nem lehet pályázatot kiírni. Tudom, hogy sokan várnak sok mindent, de azért ezek nagyon kötött formák, és szakmailag is érdemes megvárni vele az időt, amikor elő van készítve.

ELNÖK: Ami a természetismeretet illeti, ugye nem feledkeztünk meg arról, hogy az OKNT az elmúlt ülésen létrehozott egy bizottságot arra, hogy ennek a tartalmi koncepcióját kidolgozza, és meg is kaptunk a megalakuló ülésről egy ütemezett munkatervet, miszerint a november végi OKNT-ülés napirendjére lehet tűznünk, és akkor már a munkatervnek egy pontja – Karlovitz János megnyugtatóására – írásban előttünk van.

Egy dolgot szeretnék csak az anyaghoz érdemben mondani, amire Nahalka István rákérdezett: ha a komprehenzív iskoláról van szó, akkor mindig különböző rejtjeles címek alatt kell megkeresni. Nem tudom, mi ennek az oka. Egész haladó Európa elfogadja a komprehenzív iskolát. Nálunk, ahol az iskolarendszer szelektivitása a fejlődés legfőbb akadály, miért nem szerepel egyértelmű és direkt módon a komprehenzív iskola megteremtése, miért nem olyan prioritás ez, amire megfelelő pénzt, paripát, fegyvert, tudást, továbbképzést lehet csinálni? Ez kérdés is és reklamáció is.

DR. HÁMORINÉ VÁCZY ZSUZSANNA: Én tudom ezt, és én nagyon szeretném azt mondani, hogy ez így most rendben van, de nem lehet így rendben. Az az egyik, hogy ugye 180 milliárd áll rendelkezésre a tartalomfejlesztésre, és ezt valamilyen szinten úgy el kellett rendezni, hogy egymást támogassák, egyfelé, egy fejlesztési irányba menjenek.

Azt az Európai Unió, de mi sem gondoljuk, hogy olyan nagyon szeretjük a komprehenzív iskolát, hogy ez volna az egyetlen megoldás, mert valahol lehet, hogy nem lehet komprehenzív modellt megvalósítani, tehát nyitva kell hagyni más megoldásokra is a kaput. Ezt úgy kell megfogalmazni, hogy új iskolamodelleket, új tanulási formákat, tehát több mindent kell egybevenni, hogy ezek tulajdonképpen valahogy összerendeződjenek, de ezek benne vannak. Tehát én nem gondolom, hogy nincsen benne, legalább három vagy négy olyan pályázati modell van, ahol a komprehenzív iskola így benne van, a szolgáltatói kosárban is benne van. Tehát a szolgáltatói kosárban, ha valaki azt választja, hogy ő önálló innovációként át akarja az intézményét alakítani, teljesen nyitva van, a lehetőség megvan rá. De külön, önálló iskolamodellek vagy társulási formák, vagy bármi, különböző szinteken is felmerül ez a lehetőség, hogy válasszák. Nem lehet kiírni egy pályázatot, vagy egy... Sokkal szigorúbbak a szabályok, vagy sokkal nehezebb egy ekkora, hatalmas nagy programban kiválasztani, és akkor csak valamire kiírni. Nem, egyszerűen technikailag nem lehet megoldani, de a pénz bőven megvan rá, tehát azt gondolom, hogy a lehetőség is bőven meglesz rá. Nem látom én ezt olyan problémának.

Nem szereti azt az Unió, hogy azt mondja, hogy mi csak a komprehenzív modellt támogatjuk, akkor nem engedi. De ha azt mondjuk, hogy mi szeretnénk olyan új modelleket támogatni, amelyek egységes befogadóiskolák, sok gyerek számára a szelektivitást csökkentő, satöbbi, satöbbi. Ha ezeket írjuk körül, és azok között természetesen ott van a komprehenzív iskola, és ez felismerhető, senkit nem zavar, csak nem lehet direkt azt mondani, hogy a komprehenzív iskolára, mert azt mondják, hogy akkor másra miért nem, és felsorolnak esetleg még húsz olyat, ami egyébként van. Ez a, nem mentségem, csak magyarázat.

ELNÖK: Hallom. *(Derűlség.)* Érteni nem értem, de hallom. Barlai Kati!

BARLAI RÓBERTNÉ: Kérdésem van még nekem is, Zsuzsa. Lehet-e azt tudni, hogy ennek a hatalmas összegnek, ami felhasználásra kerülhet, körülbelül hány százaléka fog visszaáramlani ezekbe a minisztériumi háttérintézményekbe? Nyilván ők a kedvezményezettjei, de hogy szabályozott-e.

Van-e valami kommunikációs tervetek? Felvetődött a tudáshiány. Ezt én is problémának látom. A legtöbb pályázatban a fenntartók pályáznak. Tudjuk, hogy a fenntartó mindig az intézményvezetőt kéri meg, hogy segítsen, ha tud. A fenntartók egyáltalán nincsenek képben - az a tapasztalatom, hogy egyáltalán arról sem, hogy milyen témák vannak. Ez az előadás most jól megvilágítja ezt. Valamiféle tájékoztatót kellene eljuttatni már most minden fenntartónak, hogy egy kicsit kerüljenek képbe, mert most kellene gondolkodniuk azon, hogy a megyei fejlesztési tervbe milyen témák illeszkedhetnek be, hogy ne a pénzért pályázzanak, hanem valóban a térségnek megfelelő célokat válasszanak, és úgy szelektáljanak a megjelent pályázatokból. De ha dömpingszerűen megjelennek ezek a pályázatok... *(Dr. Hámoriné Váczy Zsuzsanna: Vagy ki tudja!)* Vagy ki tudja... Igen. Én azt gondolom, mivel te is jelezted, hogy rövid lesz a határidő, ezt a tájékoztatást - roadshow formájában vagy nem tudom, hogyan - biztosítani kellene. Lehet, hogy már van is.

DR. HÁMORINÉ VÁCZY ZSUZSANNA: Én magam meg a kollégáim négy éve ezt hintjük az országban. A múlt héten is annyi fenntartóval, jegyzővel beszéltem, hogy tegyék már őket érdekeltté ebben a dologban. Ugyanis kiderült, hogy az NFT I-ben mi az intézményeknek írtuk ki a pályázatokat, a tartalomfejlesztési pályázatokat. Nem tízes nagyságrendű esetben úgy szállt ki mögüle a fenntartó, hogy feltette a kezét... Hiába kértünk tőle támogató nyilatkozatot, és hiába tett ő szent fogadalmat arra, hogy fenntartja ennek az eredményét. Úgy szállt ki, úgy ment ki, hogy otthagyta magára az iskolát, úgy engedte összevonni, szétszedni, hogy a program nem folytatható. Ez volt az oka annak, hogy fölmerült, egyrészt a fenntartó érezze magát inkább felelősnek, de azt kértük, hogy az intézményre szabottan jelenjen meg a program, hogy mit pályáznak. Tehát nem lehet beadni, hogy kérek százharminc továbbképzést. Nagyon nehéz, de meg fogjuk csinálni, az intézmény fog kapni nagyon sok segítséget, erre van a pályázatban is pénz, hogy helyzetelemzést, szakértőt, folyamattanácsadót, ilyen mentort, olyan mentort vegyen igénybe, hogy valóban jó legyen az a pályázat.

Nekem is nagyon sok fenntartásom van, azon túl, amit elmondtál, sok egyéb is, de azok majd később fognak bekövetkezni, a megvalósítási időszakban. Fog ez még változni, de az, hogy fenntartható legyen valami, és ezt valóban komolyan is gondolja, aki aláírja azt a nyilatkozatot, az ma Magyarországon semmit nem jelent, ezt látjuk. Semmit. Simán döntenek úgy települési oktatási bizottságok, hogy őket nem érdekli a fenntarthatóság, és inkább visszafizetik a pénzt. De amikor tényleg ott van, hogy vissza kell fizetni a pénzt, akkor utólagosan, visszamenőlegesen hoznak határozatot: igaz, hogy tíz helyre szétdobálták a gyerekeket, és a pedagógusokat elküldték, de mégis folytatják a programot. És jön, hogy segítsünk megoldani.

Itt nem nagyon lehet okosnak lenni, mert vannak tapasztalataink, hogy mi minden történt, és mi minden kellene. Ez egy politikai döntés volt, hogy akkor most a fenntartó pályázzon. *(Barlai Róbertné: A háttérintézmények?)*

Mondtam, hogy van egy ilyen 180 milliárdos részünk a TÁMOP-ban, amit a közművelődés és a kultúra - még nem tudjuk, hogy milyen arányban - fog igénybe venni. Reméljük, hogy fogunk profitálni belőle. Ez még tisztázatlan dolog, merthogy a strukturális alapok nem engednek kulturális intézményeket támogatni, illetve kultúrát csak 3 százalék erejéig lehet támogatásban részesíteni abban az esetben, ha közvetlenül az oktatás vagy a foglalkoztatás szolgálatában áll.

Ebben a házban pillanatnyilag - teljesen nyilvánvaló okokból - próbálja a másik terület is érvényesíteni a dolgait, ezért harcok vannak az Európai Bizottsággal, hogy mely programot fogja engedni, melyiket nem. Ezért most azt az arányt nem tudom.

De elmondom, hogy ki mennyit. Az iskoláknak a tartalomfejlesztésre betervezett összeg körülbelül 61 milliárd forint. Az az indikátorszámunk, hogy 2013, illetve a fejlesztési időszak végére minden intézménybe jussunk el, mindenkinek alkalma legyen. Ez le van modellezve, rátartásokkal kiszámoltuk, sőt, még az is benne van, hogy akik már az NFT I-be pályáztak, vagy korán pályáznak, de például három év múlva már lesz egy új mérés-értékelés vagy valami olyan eszköz, amit használni tudni kell, akkor még egyszer kapjanak egy kiegészítő pályázati forrást erre. Én azt gondolom, hogy az iskolákba jut vissza annak a keretnek a nyolcvan százaléka, amivel szerintem mi számolhatunk.

Kénytelen vagyunk a pályázati forrásokat is melléteni, amelyek összességében körülbelül az iskolai pályázatokkal együtt olyan 120 milliárd forintot jelentenek, ami mindenképp intézményt érint, nem háttérintézményt. A háttérintézményi forrás a nagy eszközfejlesztésre a 7 évre és a központi programra 27 milliárd forint. Azért nem tudom, százalékosan megmondani, mert nem tudom, hogy a kultúra aránya milyen marad. Nem tudom

úgy tekinteni, hogy ez a háttérintézményeké lesz, mert nem lesz az övék. Itt van Brassói Sándor kollégám, ő majd el fogja mondani, hogy a mérés-értékelésben ezekből a pénzekből egy nagyon minimális rész marad az intézménynél, pilotokra fog elmenni, meg kell venni kutatókat, fejlesztőket, embereket stb., tehát nagyon komolyan visszakerülnek az intézményhez ezek a pénzek. Én tehát nem tekintem úgy, hogy az a háttérintézményé - legalábbis én szeretném, ha nem így lenne, hanem effektíve az is az intézmény javát szolgálná.

ELNÖK: Köszönöm szépen Zsuzsának a válaszokat. Jó volt, informatív volt.

DR. HÁMORINÉ VÁCZY ZSUZSANNA: Én is köszönöm. *(Távozik.)*

ELNÖK: Van még egy napirendünk: az óvodai nevelés országos alapprogramja. Ennek kapcsán van egy javaslatom. Mi most kaptunk egy napirend keretén belül egy alapos tájékoztatást, egy zárójelentést. *(Dr. Cseh Sándor: Még éppen határozatképesek vagyunk. - Dr. Szebedy Tas: Most vagyunk a határon.)* Azt szerettem volna javasolni, hogy ennek a programnak a megállapításai mentén - pár szóban futólag már beszéltem Vekerdyvel - arra volna szükség, ha szükség van rá - de ezt döntsék el azok, akik ehhez jobban értenek -, arról kellene nekünk javaslatot elfogadnunk vagy fölöslegesnek tartanunk, hogy a jelenlegi helyzethez képest milyen irányban és miben akarjuk az óvodai nevelést ennek az országos alapprogramnak a módosításával vagy megerősítésével folytatni. Mi ezt tudomásul vesszük vagy megállapításaival vitatkozunk. Ez egy előkészítő fázis lehet egy operatív döntéshez, amely kihatással van az óvodára. Vekerdyvel erről beszéltem, és gondoltam, jó volna, hogyha egy két-három főből álló bizottság - amelyet az OKNT önként jelentkezőkből választ - egy ilyen határozati javaslatot, cselekvési elképzelést, koncepciót - nem akarom azt mondani, hogy programot - hozna létre. Akkor tudnánk ezt az operativitás irányába folytatni. Kérdem: elfogadható ötlet ez? *(Nincs ellenvetés.)* Akkor most az a kérdésem, ugye Vekerdyvel én erről már beszéltem, tehát nem a háta mögött varrjuk ezt a nyakába... *(Brassói Sándor felé:)* A felemelt ceruzád hozzászólás akart lenni? *(Brassói Sándor bólint.)* Akkor itt megálltam. Következik a ceruza.

BRASSÓI SÁNDOR: Tisztelt Tanács! A következő apró gondolatokat tenném még hozzá.

Az OKNT kérte tavaly ősszel a tárcát, hogy vizsgálja felül egy kicsit ezt a dolgot, ne is vizsgálja felül, hanem járja körbe és végezzen egy elemzést, hogy hogy áll az óvodai nevelés alapprogramja. Mert nagyon sok szereplő, óvodavezetők, parlamenti pártok képviselői, szakmai szolgáltatók azt mondják, hogy a miniszternek felül kell vizsgálni a jogszabály alapján ezeket a jogszabályokat, NAT, satöbbi, óvodai nevelés, NAT-program vagy kormányrendelet, és hogy itt nem történt az utóbbi tíz évben semmiféle lépés, tehát reflexió. Ezért most örömmel vettük ezt a felkérést, csináltunk egy projektet, Vágó Irént kértük a lebonyolítására, az OFI-t és a többi munkatársat, aki ebben részt vett - be is mutatom Kovács Erika munkatársamat, aki ennek az egész projektnek az egyik koordinátora volt -, és lefolytattunk egy elég nagy mintás lekérdezést, és ebből a dologból sok minden kiderül. Az, hogy az OKNT ezt megtárgyalja, nekünk nagyon fontos és informatív, hiszen az OKNT egyetértő partner is, mivel tartalmi szabályozásról van szó, roppant fontos, hogy lássuk azt, hogy mit szeretne. Ugyanakkor a tárcának az OKNT-től függetlenül is kell erre választ adnia, ugyanis lehet, hogy az OKNT-t erről megkérdezik különböző szereplők, de a tárcát is megkérdezik, a két vélemény pedig nem feltétlenül kell, hogy egybeessen ebben a dologban, de mi szeretnénk ezt a dolgot az OKNT-vel együtt csinálni.

Ezért mi azt is javasoltuk, hogy behozzuk ezt az anyagot, ebből világosan látszik több minden. Az, hogy például az óvodák többsége valamilyen módon igényli, hogy az óvodai programhoz hozzányúljunk. Mondhatjuk erre azt, hogy mi meg úgy gondoljuk, hogy nem, és ettől eltekintünk, mondhatjuk azt, hogy az OKNT azt mondja esetleg, hogy ő ezt nem igényli, a kormányzat mégis azt mondja, hogy de igen, merthogy szeretné ezt a dolgot áttekinteni. Azt javasoljuk, hogy valóban jöjjön létre egy bizottság, amelybe az OKNT delegál tagokat, de nemcsak az OKNT delegál tagokat, a tárca is delegál ebbe szakembereket, óvodai egyesületek részéről más szakembereket, és járják körbe ezek a szakemberek ezt a témakört e tanulmány mentén, egyéb tudásuk alapján, és az OKNT minél előbbi ülésére szülessen valamiféle javaslat. Mi azt szeretnénk, ha az OKNT azt mondja, hogy igen, valami módon hozzá kell nyúlni, ahogy kéri az óvodák, egy-két terület mentén, akkor szabják meg ezeket az irányokat. Akkor mi ezt vállaljuk, mint tárca, hogy e mentén elindulunk, nyilván az OKNT által delegált szakemberekkel, és jöjjön létre egy olyan felülvizsgálat, ami tényleg széles társadalmi érdekek mentén egy jó program, legalább olyan jó, mint a mostani, de ha lehet, még jobb, amelyik meghagyja az óvodának azokat a fő tulajdonságait, amelyek mentén eddig is működött, és tulajdonképpen az óvodavezetők, óvodapedagógusok véleményére is reflektál.

Erre szeretném a tárca részéről államtitkár úr kérését tolmácsolni, hogy ebben segítsen nekünk, de nekünk erre válaszolni kell. Tehát ha azt mondjuk, hogy nem nyúlunk hozzá, akkor meg kell tudnunk, hogy miért nem.

ELNÖK: Értem. Javaslatom a következő: van egy rendkívüli OKNT-ülésünk 26-ára kitűzve, ugye, ezt már eldöntöttük. Javaslom, hogy ha már összejövünk, és ez az előkészítő anyag a birtokunkban van, addigra elemezni tudjuk. Azt a bizottságot, amelybe az OKNT akkor delegál, és majd akkor meg kell egyeznünk, hogy a minisztérium delegál, vagy pedig más társadalmi szervezet vagy szakmai szervezet, létre lehet hozni. Még ma megállapodhatunk ebben, hogy a 26-i ülésünkre kapjunk egy olyan operatív, rövid előterjesztést, amely egyrészt arról szól, hogy igény van-e arra, hogy ehhez az alapprogramhoz hozzányúljon a szakma, milyen irányban nyúljon hozzá, mi az, amit meg akar erősíteni, mi az, amit tovább akar fejleszteni, és akkor erről június 26-án születhet egy döntés. *(Jelentkezésre:)* Tessék!

SZAKÁCS Mihályné: Elnök Úr! Azért kérek szót, mert 26-án nem tudok itt lenni, viszont...

ELNÖK: Pedig erőteljesen gondoltam rá.

SZAKÁCS Mihályné: ... azt gondolom, hogy érdemes lenne ezzel a témával egy kicsit komolyabban is foglalkozni. Nem a hozzányúlás egy tantervhez, hanem egy komoly elemzést igényelne most már végre az óvodai alaptantervünk. Igaz, hogy én azt fogalmaztam meg az elmúlt alkalommal, hogy száz éve nem foglalkoztunk az óvodai programmal, viszont a nemzeti alaptantervvel rendszeresen, minden alkalommal, időt, fáradságot nem kímélve, kutatásokat nem kímélve igen elmélyülten foglalkoztunk. Ezt nem azért mondtam, mert azt gondolom, hogy ez az alapprogram nem jó, tehát feltétlenül korrekcióra szorul, de biztos vannak olyan elemei, amelyek az OKNT felelősségével is módosítást igényelnek.

Ezeket a gondolatokat azért vetem fel, mert én két olyan dologgal szembesültem most, ami egy kicsit zavaró.

Az egyik: februárban egy, idős édesanyám által járatott Nők Lapjában olvastam Vekerdy Tamás nyilatkozatát, óvodapedagógusok kérdésére, hogy lesz-e az alapprogrammal kapcsolatban valamilyen korrekció. Azt válaszolja, hogy a minisztériumnak nincs szándéka ezzel a programmal különösebben foglalkozni. Nem tudom, hogy milyen funkciójában fogalmazta ezt meg, de az óvodapedagógusok most úgy éltek egy-két hétig, hogy nem lesz semmi. Vágó Irénék kutatását én igen nagyra becsülöm, nagyon megalapozott, tényleg igazi, jó kutatói tevékenységet irányított Irén, februárban elkezdtek a program bevalását, vagy a programot vizsgálni. Jelentkeztem akkor, miután a program egyik készítője vagyok, az alapprogram egyik készítője, mégpedig úgy voltam készítője, hogy az első irányelveket W. Mikó Magdolnával ketten készítettük el, ehhez Vekerdy Tamásék, és még két szakértő úgy kapcsolódott, hogy az OKNT javaslatai alapján az alternatív pedagógiák számára elfogadható ennek a keretnek a megfogalmazása. Tehát ekkor kezdtünk el együtt dolgozni, egy második fázisban. Azt jeleztem Irénéknek, Erikáéknak, hogy azért szerettem volna, ha legalább akik készítették, mégis tapasztalataikról, vagy egyáltalán, véleményükről valamilyen információt, segítséget adhatnak a program felülvizsgálatához.

A másik meglepetés akkor ért, amikor látom, hogy az Országos Köznevelési Tanács támogatásával kezdték el Irénkéék ezt a vizsgálatot. Általában itt szoktam lenni, de sem arra nem emlékszem, hogy az OKNT ebben állást foglalt volna, sem arra, hogy Vekerdy Tamást delegálta ebbe a bizottságba. Most biztos nem vagyok szerénytelen, de azért azt gondolom, hogy nagy, neves, polihisztor kutatóink sok mindenhez értenek, de aki az óvoda ügyével elkötelezett, és már tett is valamit az asztalra, néhányan vagyunk ebben az országban, még csak kapunyitást sem láttunk. Nyilván vannak mindenkor megnevezett óvodai szakértők. Ez is nagyon jó, ha megfelelően képviselik az óvoda ügyét. Tehát ez a két észrevételem volt.

A harmadik dolog nagyon komolyan érinti a pedagógusképzés kérdéskörét, mégpedig az óvodapedagógus-képzés tartalmi megújítását sürgeti a terület, és akkor most megint szeretném bejelenteni, hogy az óvodapedagógus-képzés országos tantervfejlesztő bizottságának az elnökeként a HEFOP-pályázat alapján teljesen megújítottuk az óvodapedagógus-képzést. Senki nem tud róla, de nyilván kritikák érik a pedagógusképzést, közben már kompetenciaalapú, gyakorlatorientált óvodapedagógus-képzési tantervi dokumentumaink vannak.

Tehát én azt gondolom, és most ezt szeretném is javasolni, elnök úr, hogy foglalkozzunk ezzel a témával, mert én itt elkezdtem magamnak jegyzetelni, legalább nyolc-tíz olyan pontja van ennek a kutatásnak és az eredményeknek, amelyek nem egyfajta tény rögzítését igénylik, hanem elemezni kellene. Már maga az „országos alapprogram” elnevezés túlnőtte ezt az elnevezést. Külföldi vendégeink kérdezik, hogy mi az, hogy „országos”, miért nem „nemzeti”. Van nemzeti alaptantervünk, mitől országos egy alapprogram? Le sem tudják fordítani. Tehát van néhány olyan eleme, amivel tényleg foglalkoznunk kellene. A „tevékenység” sorban a tanulás helyével. Pedagógiát kutató kollégák kérdezik meg, hogy hogy került ez a „tevékenység” sorba, meg is tudnám magyarázni, de most erre nincs lehetőségem. Tényleg el kellene rajta gondolkodni!

Megváltoztak a közoktatási feltételek, a családok helyzete, tehát én is azt gondolom, hogy ezt nem kezelhetjük úgy, hogy egyáltalán hozzá kell-e nyúlni, hanem úgy kell kezelni, hogy kötelességünk felülvizsgálni egy ilyen tantervi dokumentumot, és a korszerűsítés, a mindenkori közoktatási igényekhez történő hozzáigazítás a mi feladatunk lenne.

Jelezni szeretném, hogy szeretnék már ott lenni egy olyan fórumon, ahol az óvodapedagógiával foglalkoznak - hátha valamit hozzá tudnék tenni! És még rajtam kívül vannak néhányan így. Köszönöm szépen. *(Dr. Szabados Lajos: Jogos!)*

ELNÖK: Sajnálatos módon teljesen egyetértek veled - így semmi ok a vitára közöttünk...

Teljesen egyetértek veled, és ennek olyan konzekvenciái is lehetnek, hogy én tisztelettel megkérnélek arra, hogy azt a bizonyos dokumentumot, amit szükségesnek látsz - és nem biztos, hogy az a pongyola kifejezés, hogy „hozzá kell-e nyúlni”, fedte tartalmilag azt, amiről közösen gondolkodunk -, hogy megtennéd-e, vállalnád-e, hogy azt a szakmai bizottságot, amelyben az OKNT képviselteti magát, irányítsd az OKNT felkérésére, amennyiben ezt az OKNT elfogadja, megszavazza.

KOVÁCS ERIKA: Nagyon röviden szeretnék - Maricával teljesen egyetértve - arra a pontra reagálni, hogy ez nem maga a felülvizsgálat, hanem egy azt megelőző stádium volt, és azért gondoltuk - és az is volt a kutatásnak a célja -, hogy óvodapedagógusokat vonunk be ebbe a felülvizsgálatot megelőző fázisba, hogy ebből készülhessen egy elemzés, amit majd ide tudunk hozni, és majd mindenki elolvashatja. Abszolút ne érezd úgy, hogy bármiből ki szeretnénk hagyni!

DR. SZEBEDY TAS: Javaslom, hogy ezt a delegálást, amíg még határozatképesek vagyunk, szavazzuk meg.

ELNÖK: A javaslat az volt, hogy azt a bizottságot, amely előterjesztést fog fogalmazni - és amelynek a pontos címét nem lehet mondani - Marica vezesse. *(Szavazás.)* Egyhangú igen.

HORN GYÖRGY: OKNT-bizottság, és hogy kik vannak abban, az egy másik történet.

ELNÖK: Ez egy OKNT-bizottság, amelybe nemcsak OKNT-tagokat lehet felkérni.

SZAKÁCS MIHÁLYNÉ DR.: Köszönöm szépen.

ELNÖK: Bocsásson meg, kérem, folytassa!

KOVÁCS ERIKA: Tulajdonképpen el is mondtam már. Csak ezt szerettem volna tisztázni, hogy ne legyen félreértés.

DR. SZEBEDY TAS: Szeretném annyiban megerősíteni ezt a dolgot, hogy míg a NAT-tal folyamatosan és éveken keresztül iszonyatosan nagy intenzitással foglalkozott az OKNT - hozzáteszem: joggal, mert ez egy nagyon fontos fejlesztési problematikája meg reformeleme a mostani tartalmi fejlesztés küzdelmeinek. Az más kérdés, hogy milyen sikerrel. Én azt gondolom, hogy az óvodai program - feltételezésem szerint ennek ilyen jogi háttere lehet, hogy miért maradt ki az erről szóló vita, illetve miért nem kötődött hozzá a NAT most már lassan ötödik fejlesztéséhez vagy továbbalakításához. A magam részéről szeretném erősíteni, ami itt elhangzott, hogy mindenképpen kell felülvizsgálatot csinálni, és legalább, ha mást nem, összhangba hozni a többi tartalmi fejlesztési eszközzel ezt a bizonyos alapprogramot, amiről szó van.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Brassói Sándor?

BRASSÓI SÁNDOR: Nem rabolom az időt, de elbeszélünk egymás mellett. Egyik oldalról azért csináltuk ezt a nem felülvizsgálatot - ezt a jegyzőkönyv miatt mondom, nehogy félreértés legyen -, hanem a felülvizsgálatot megelőző tájékoztató elemzést, hogy segítsük az OKNT-t, meg segítsük magunkat. Tavaly végigbeszéltük az elnök úrral, valamikor nyár elején, hogy milyen feladatokat fog elvégezni az OM az OKNT kérésére, és megállapodtunk abban, hogy az óvodai neveléssel is foglalkozzunk, erre adjunk világos választ, ezt az elemzést csináljuk meg. Amikor bejött ide, az OKNT erről szavazott - ha épp nem volt itt, sajnálom -, ennek utána lehet nézni. Azért lett Vekerdy Tamás, mert őt az OKNT delegálta.

Most van egy dokumentum, van sok tudás szerte az országban, és mi annak örülünk, hogy ha az OKNT ezen anyag mentén ad egy anyagot ehhez. Én is azt gondolom egyébként, egyetértve többekkel, hogy sok víz lefolyt a Dunán, és ebben a dologban reflektálni kell. Szerintem is korszerűsíteni kell. Az óvodák ezt abszolút igénylik, ez jól látszik: az óvodák 63 százaléka, aki megválaszolta a kérdőívet, és ebből világosan látszik.

Hogy a tárca mit kommunikál? Egyébként a tárca ebben a dologban megpróbált végig úgy kommunikálni, hogy szeretnénk akkor álláspontot mondani erről, amikor nem egy-egy szakember, egy-egy óvodai egyesület vagy egy-egy felsőoktatási intézmény mond valamit, hanem nézzük meg az adatokat, nézzük meg a véleményeket, és nézzük meg az OKNT javaslatát. Utána azt mondjuk, hogy igen. Ha ez megszületik, nekünk nagyon nagy segítség, mert utána tudunk egy olyan felülvizsgálati projektet indítani, aminek meg szeretnénk tervezni a stádiumait, a lépéseit, létrehozni egy felülvizsgálatot koordináló bizottságot, szakemberekből - például OKNT-delegáltakból -, akik ezt tényleg tudják kezelni. Amikor idehozzuk mint tartalmi szabályozó eszközt - szerintem a jövő év elején, mert addig elvégezhető -, akkor az OKNT szembesül azzal, hogy ő kérte, az ő szakemberei ezt írták, egyezően az óvodák igényeivel. Tehát azt gondolom, ez összeér - itt egy sajnálatos dolog volt, hogy erre ő nem emlékezett. De semmi baj, mert semmi nincs elveszve.

DR. KARLOVITZ JÁNOS: Egy lépést javasolnék. A pedagógustársadalom egyik legaktívabb, legrátermettebb része: amikor óvónőkkel meg óvónőképzőkkel találkozik az ember, nagyon nagy a lelkesültség és felkészültség, tehát őket ne hagyjuk ki ebből a folyamatból. Én azt javaslom, hogy vagy egy szimpóziumot, vagy egy konferenciát, vagy valamilyen közös dolgot csináljunk velük együtt, az óvónők testületeivel, civil szervezeteivel stb., hogy érezzék, hogy benne vannak a folyamatban.

DR. NAHALKA ISTVÁN: Csak egy metodológiai problémára szeretném felhívni a figyelmet: itt egy országos vagy nemzeti programnak a felülvizsgálatáról van szó, és én úgy látom - ne legyen igazam! -, hogy valójában mi nem tudjuk, hogy egy ilyen programot, annak a hatását hogyan kell elemezni. Persze, nyilván sok mindent tudunk csinálni - ez a kutatás is ez volt, hiszen Vágó Irénék részben elvégezték ezt a munkát: felmérték, hogy az óvodavezetők hogyan viszonyulnak ehhez a felülvizsgálathoz, és egy csomó más kérdésben is letettek dolgokat az asztalra -, de azért ennek nincs egy metodológiája, nem látjuk át, hogy mit jelent egy ilyen országos program hatásának, eredményességének vizsgálata, és hogy kimutatható legyen ebből is, hogy szükség van a felülvizsgálatra. Halkan mondom, hogy ez a NAT-tal kapcsolatban is igaz.

ELNÖK: Következésképpen, Pista?

DR. NAHALKA ISTVÁN: Nem tudom. Tudtam, hogy meg fogod kérdezni. *(Derűltség.)* Csak a hiányt tudtam megfogalmazni.

DR. SZELEDY TAS: István csak a dilemmát fogalmazta meg.

ELNÖK: Ha már visszapattant, akkor valami olyan tágabb keretű tartalmat kellene adni annak, ami ránk mint OKNT-re vár, amelynek az első mondata vagy félmondata akkor az, hogy támaszkodva a meglévő elemzésre, kezdeményez az OKNT a minisztériummal karöltve egy olyan helyzetfelmérő kutatást - vagy vizsgálatot, ha kutatás szó nagyképűnek tűnik ehhez -, amely alkalmas arra, hogy alapvető következtetések legyenek levonhatók az óvodai alapprogram kritikájára és továbbfejlesztésére vonatkozóan. Ennek keretében kerüljön sor egy olyan metodológiai bevezetőre, töprengésre, eszmefuttatásra, amely orientálja az óvoda helyzetét feltáró ezen vizsgálódást. Nyilván ennek lesznek anyagi igényei, ha más nem, kérdőívet kell kiküldeni, vagy nem tudom pontosan, vagy kérdezőbiztosokat kell megfizetni, ezt kell... *(Brassói Sándor jelzésére:)* Te már csóválod a fejed, merthogy pénz nincs rá...

BRASSÓI SÁNDOR: Nem azért! Ez megtörtént. Az óvodák közel fele kitöltött egy kérdőívet, elektronikusan visszaküldte. Ezt feldolgozták az Irénék, elég komoly anyag, én szívesen válaszolok, vagy hívjuk meg az Irént ebbe a teambe.

ELNÖK: Irént mindenképpen hívjuk meg ebbe a teambe, mert ő benne van.

DR. CSERMELY PÉTER: Én kiegészíteném elnök úr javaslatát, egy mást irányt javasolnék ugyanennek a megfogalmazásnak. Véleményem szerint is azért van itt az elemzés, és felhívnám a figyelmet a 67-79. oldalig terjedő szöveges részre, ami a lényege ennek az elemzésnek, amik javaslatokat tartalmaznak, nagyon sok nagyon értékes javaslatot. Az már egy probléma, és ezt azért kritikaként megfogalmaznám azok felé, akik csinálták az elemzést, ugyanis semmilyen módon nem lett összegezve. Tulajdonképpen Maricáéknak szerintem az egyik feladata az lenne, ahogy én így kívülről látom, hogy ezt a tizen- isten tudja, hány oldalt nagyon gondosan átolvasva, azokat a nagyon értékes javaslatokat talán súlyozni, a szakértő tapasztalataival a háttérben, amelyek itt százával, azt kell mondjam, hemzsegek, és nagyon jó alapot adnak ennek az egésznek.

Elnök úrnak javaslom, az elemzés helyett inkább egy konzultációsorozatra tennék javaslatot, aminek persze megint megvannak a költségei, tehát a javaslat helytálló és támogatnám ilyen módon, csak úgy hiszem, hogy az elemzés fázisán már túl vagyunk, inkább talán az elemzésből levonható kezdeti következtetések megbeszélése, a szakmával, illetve az óvónőkkel, tehát a gyakorló szakemberekkel való megbeszélése az, ami egy fontos feladat.

ELNÖK: Így van.

DR. SZELEDY TAS: Szintén egy mondattal folytatnám, és én a Nahalka István felvetését annyiban erősíteném meg, hogy ez valóban nemcsak egy dilemma, hanem talán az OKNT által megfogalmazható feladatkijelölés is lehet, hogy a kutatásfejlesztésre, és egyáltalán az alapprogramok hatásvizsgálatának a metodológia kialakítására szükség van. Ez nem megy kutatás nélkül, ez nem megy háttér nélkül, és hogy ez mind a NAT – és ezzel én tökéletesen egyetértek, bár nem tudom, hogy István belegondolt-e ennek a következményeibe, de én

tökéletesen egyetérttek azzal, hogy a NAT –, mind az óvodai program vonatkozásában egyaránt szükséges, és ezt fontos lenne az OKNT részéről kimondani.

ELNÖK: Brassói úr!

BRASSÓI SÁNDOR: Egy apróság, István feldobta ezt a labdát, ami most itt elkezd pattogni. Arról van szó, hogy ha mi végzünk, az ország végez egy ilyen felülvizsgálatot, való igaz, akkor ezt milyen szempontok alapján, hogyan végezzük. Az OKNT egy olyan testület, aminek ebben speciel egyetértése van. Tehát én azt gondolom, hogy nyilván megtehetné az OKNT maga egyébként azt, egy következő felülvizsgálatnál, ami majd meglesz a NAT-nál négy év múlva, most itt ezt speciel kihagynám ebből a dologból, akkor dolgozzon ki az OKNT maga egy olyan tudományos igényű koncepciót és egy olyan keretrendszert, amivel a későbbiekben bármikor hozzá lehet nyúlni bármelyik dokumentumhoz, legyen meg a szakmai tartalma, és akkor bárki kutatja, vizsgálja felül ezt, igen, nem, így, meg úgy, meg amúgy, hanem akkor e mentén be van szorítva egy olyan tudományos igényű feltáró elemzésbe, amelynek nyilván persze vannak költségvetési vonzatai, aminek a vége utána arról szól, hogy itt kijelölődnek... Ez így kerek, ha jól értem. *(Nahalka István: Ezzel teljesen egyetérttek.)* Itt kell megcsinálni, az OKNT, önök vagy ti értetek ezzel egyet.

SZAKÁCS Mihályné: Csak egy gondolatot: teljes mértékben egyetérttek a két tantervi dokumentum azonos szempontok szerint, vagy szempontok mentén történő felülvizsgálatával, hisz kardinális kérdés ma Magyarországon az óvoda és az iskola egymáshoz való viszonya. Szóval ez a fajta viszonyulás, hogy óvodapedagógusok, óvodapedagógiával elismerten foglalkozó szakemberek azt mondják, hogy az óvoda kötelessége nem az, hogy felkészítsen az iskolára, egyfajta olyan szemléletet alakított ki, hogy az óvodapedagógusok mindent visszautasítanak, ami a gyerekek érzelmi, akarati életével, szocializációjával kapcsolatban most megkérdőjelezhető, mert nem az a feladatuk, hogy az iskolában a gyerekek készen legyenek a tanulásra, közben az alapprogram úgy fejeződik be, hogy az óvodáskor végére kialakítandó gyermekkép. Én most ebben ilyeneket olvastam, és ezt tényleg, például az iskola és az óvoda egymáshoz való viszonyának kérdését nagyon komolyan felveti, ezért örülnék én is, ha valahogy hasonló szempontok szerint, hasonló szempontok mentén tudnánk foglalkozni a tantervi dokumentumokkal.

ELNÖK: Két dologról van szó. Az egyik az, hogy szükségünk volna egy olyan dokumentumra, okfejtésre, tanulmányra, ami az ilyen típusú vizsgálódások metodológiájával foglalkozik, és ez mind a két szférára egyaránt vonatkozik. A másik, ami konkretizálja ezt, hogy az a következő dokumentum, ami az óvodapedagógia, illetve az óvodák helyzetével foglalkozik, vagy az óvodai alapprogrammal, ezt szélesítsük ki abban az értelemben, ahogy Marica most mondta, ez foglalkozzék az óvoda és az iskola viszonyával, a két alapprogramnak vagy fejlesztődokumentumnak egymáshoz való viszonyával, határozzon meg mindkét dokumentum számára követhető és elfogadható alapelveket, és ebbe az egészbe, ennek az egésznek a megtárgyalásába pedig vonjuk be, megszerzendő anyagi támogatások esetén a gyakorlószféra képviselőit mind az óvodapedagógusok részéről, mind az iskolai pedagógusok részéről.

Ez konkrétan jelent egyfajta dokumentumelemzésre vonatkozó metodológiai ajánlást egyrészt, másrészt ezeknek a dokumentumoknak ezen ajánlások mentén történő elemzését, harmadrészt megfürdetését abban a közvéleményben vagy reflexiószférában, amit gyakorló

pedagógusok, óvodapedagógusok és iskolapedagógusok részére tartandó, nem nagy létszámú, de nagyon jól kiválasztott tagokból álló konferencia jelent.

Ez, mint OKNT-állásfoglalás elfogadható? *(Jelzésre:)* Igen, a bólogatásokból lehet látni. Akkor ezt mint ajánlást tudjuk megfogalmazni ennek a kivitelezéséhez.

Maricát és Brassói Sanyit kellene megkérni, hogy operacionalizálják. Ez nem azt jelenti, hogy a Vekerdyt ebből ki kellene hagyni, csak most az ő számlájára nem tudnék feladatot kérni. *(Jelentkezésre:)* Mondjad!

BARLAI RÓBERTNÉ: Én még valakit javasolnék, hogy delegáljunk, Csermely Pétert. Én azt gondolom, hogy a tehetséggondozási program nagyon fontos lenne, hogy valahol hároméves korban kezdődjék, tehát megint csak, amit Tas vetett fel, azt hiszem, hogy ez az egész folyamat, oktatás-nevelés folyamata, jó, óvodában nem beszélünk oktatásról, de ott is tanulnak a gyerekek. Tehát a tanulási folyamat valahogy egymásra épüljön és találkozzon, illetve folytatódjék az óvodából az iskolába. Tehát hogy a tehetséggondozás...

ELNÖK: A személyi javaslatom kiegészül Csermely Péter nevével. Tehát Marica, Csermely, Brassói, és a továbbiakat majd meglátjuk. Köszönöm szépen.

Ezzel ezt a mai OKNT-ülést lezárom.

Egy dologban még kell a véleményeteket kérnem, van is rá javaslatom, szerintem ezt gyorsan el tudjuk intézni. Előttünk van egy munkaanyag a minisztérium és a kormány álláspontjáról a nemzeti, etnikai kisebbségi óvodai nevelés irányelveire vonatkozó rendelet módosítására. Nekem az volt a javaslatom, hogy ezt az Országos Kisebbségi Bizottság döntésére bízzuk, ne mi hagyjuk ezt jóvá, amikor van egy ilyen országos bizottság. *(Többen: Egyetértünk!)* Egyetértés van ebben. Köszönöm szépen.

Még találkozunk, mielőtt jó nyaralást kívánnék.

(Az ülés befejezésének időpontja: 14 óra 20 perc)

Tartalomjegyzék

Általános bevezető	4
Dr. Szebedy Tas napirend előtti javaslata a Kerettantervi Bizottság előterjesztésével kapcsolatban	4
Közoktatás-fejlesztés az Új Magyarország fejlesztési tervben	17
Tájékoztató Az óvodai nevelés országos alapprogramjával kapcsolatos kutatási zárójelentésről	35